

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायाम् पद पाठे

प्रथमकाण्डं 3

1.5 प्रथमकाण्डेपञ्चमः प्रश्नः – पुनराधानं 3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायाम् पद पाठे

प्रथमंकाण्डं

1.5 प्रथमकाण्डेपञ्चमः प्रश्नः – पुनराधानं

1.5.1.1

दे॒वा॒सु॒राः सँ॑य॒त्ता आ॒स॒न्ते दे॒वा वि॒ज॒य॒मु॒प॒य॒न्तो॒ऽग्नौ॒ वा॒मं वँ॑सु सं
न्य॑द॒ध॒ते॒द॒मु॒ नो भ॑विष्य॒ति॒ यदि॑ नो जे॒ष्य॒न्ती॒ति॒ तद॑ग्नि॒र्न्य॑का॒म॒य॒त
ते॒नापा॑*क्राम॒त् तद्दे॒वा वि॒जि॒त्या*व॒रु॒रु॒थ्स॒मा॒ना अ॒न्वा॒य॒न् तद॑स्य
सह॒साऽऽ*दि॒थ्स॒न्त॒ सोऽरो॑दी॒द्यद॑रो॒दी॒त् तद् रु॒द्रस्य॑ रु॒द्रत्वं

यँ॑दश्च॒शी॒य॒त॒ तद् – [] 1

1.5.1.1 (Padam)

दे॒वा॒सु॒रा इति॑ दे॒व – अ॒सु॒राः । सँ॑य॒त्ता इति॑ सं – य॒त्ताः । आ॒स॒न् ।
ते । दे॒वाः । वि॒ज॒य॒मि॒ति॒ वि – ज॒य॒म् । उ॒प॒य॒न्त॒ इत्यु॑प – य॒न्तः ।
अ॒ग्नौ । वा॒मम् । वँ॑सु । स॒म् । नी॒ति॒ । अ॒द॒ध॒त॒ । इ॒द॒म् । उ॒ । नः॒ ।

भ॒वि॒ष्य॒ति॒ । य॒दि॒ । नः॑ । जे॒ष्य॒न्ति॑ । इ॒ति॒ । तत् । अ॒ग्निः॑ । नी॒ति॒ ।
अ॒क्राम॑यत् । तेन॑ । अ॒पे॒ति॒ । अ॒क्राम॑त् । तत् । दे॒वाः ।
वि॒जित्ये॑ति वि – जि॒त्य॑ । अ॒वरु॑रु॒थ्समा॑ना इत्य॒व – रु॑रु॒थ्समा॑नाः ।
अ॒न्वि॒ति॒ । आ॒यन् । तत् । अ॒स्य॑ । स॒हसा॑ । ए॒ति॒ । अ॒दि॒थ्सन्त॑ ।
सः । अ॒रो॒दीत् । यत् । अ॒रो॒दीत् । तत् । रु॒द्रस्य॑ । रु॒द्रत्व॑मि॒ति॒
रु॒द्र – त्वम् । यत् । अ॒श्रु॑ । अ॒शी॒यत् । तत् । 1 (50)

1.5.1.2

र॒ज॒त॑ ॥ हि॒र॒ण्य॑म॒भ॒वत् तस्मा॑द्-र॒ज॒त॑ ॥ हि॒र॒ण्य॑म॒दक्षि॑ण्यम॒श्रुज॑ ॥
हि॒ यो ब॒र्हिषि॑ द॒दाति॑ पु॒राऽस्य॑ सँव॒त्स॒राद् गृ॒हे रु॑दन्ति॒ तस्मा॑द्-
ब॒र्हिषि॑ न दे॒य ॥ सोऽग्नि॑रब्रवीद्-भा॒ग्यसा॑न्यथ॒ व इ॒दमि॑ति पुन॒राधे॑यं
ते के॒वल॑मि॒त्यब्रु॑वन्-नृ॒द्ध॒नव॑त् खलु॒ स इत्य॑ब्रवी॒द्यो
म॒द्दे॒वत्य॑म॒ग्निमा॑दधा॒ता इति॑ तं पू॒षाऽऽध॑त्ते॒न – [] 2

1.5.1.2 (Padam)

र॒ज॒तम् । हि॒र॒ण्यम् । अ॒भ॒वत् । तस्मा॑त् । र॒ज॒तम् । हि॒र॒ण्यम् ।
अ॒दक्षि॑ण्यम् । अ॒श्रुज॑मि॒त्यश्रु॑ – जम् । हि॒ । यः । ब॒र्हिषि॑ ।

ददाति । पु॒रा । अ॒स्य । सँ॒व॒थ्स॒रादि॑ति सं – व॒थ्स॒रात् ।
गृ॒हे । रु॒दन्ति॑ । तस्मा॑त् । ब॒र्हिषि॑ । न । दे॒यम् । सः । अ॒ग्निः ।
अ॒ब्रवी॑त् । भा॒गी । अ॒सानि॑ । अथ॑ । वः । इ॒दम् । इति॑ ।
पुन॒राधे॑यमि॒ति पुनः॑ – आ॒धेय॑म् । ते । के॒वलम् । इति॑ । अ॒ब्रुव॑न् ।
ऋ॒द्ध्नव॑त् । ख॒लु । सः । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । यः । म॒द्दे॒वत्य॑मि॒ति
मत् – दे॒वत्य॑म् । अ॒ग्निम् । आ॒दधा॑ता इ॒त्या – दधा॑तै । इति॑ । तम् ।
पू॒षा । एति॑ । अ॒धत्त॑ । तेन॑ । 2 (50)

1.5.1.3

पू॒षाऽऽ॒र्ध्नोत्॑ तस्मा॑त् पौ॒ष्णाः प॒शव॑ उ॒च्यन्ते॑ तं त्व॒ष्टाऽऽ॒धत्त॑ तेन॑
त्व॒ष्टाऽऽ॒र्ध्नोत्॑ तस्मा॑त् त्वा॒ष्ट्राः प॒शव॑ उ॒च्यन्ते॑ तं म॒नुराऽऽ॒धत्त॑ तेन॑
म॒नुरा॒र्ध्नोत्॑ तस्मा॑न्मा॒नव्यः॑ प्र॒जा उ॒च्यन्ते॑ तं धा॒ताऽऽ*॒धत्त॑ तेन॑
धा॒ताऽऽ*॒र्ध्नोत्॑ सँ॒व॒थ्स॒रो वै धा॒ता तस्मा॑त् सँ॒व॒थ्स॒रं प्र॒जाः
प॒शवोऽनु॑ प्र जा॒यन्ते॑ य ए॒वं पुन॒राधे॑यस्यर्द्धि॑ वे॒द – [] 3

1.5.1.3 (Padam)

पू॒षा । आ॒ध॒र्नो॒त् । तस्मा॑त् । पौ॒ष्णाः । प॒शवः॑ । उ॒च्यन्ते॑ । तम् ।
त्व॒ष्टा । ए॒ति । अ॒ध॒त्त । तेन॑ । त्व॒ष्टा । आ॒ध॒र्नो॒त् । तस्मा॑त् । त्वा॒ष्ट्राः ।
प॒शवः॑ । उ॒च्यन्ते॑ । तम् । म॒नुः । ए॒ति । अ॒ध॒त्त । तेन॑ । म॒नुः ।
आ॒ध॒र्नो॒त् । तस्मा॑त् । मा॒न॒व्यः । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । उ॒च्यन्ते॑ ।
तम् । धा॒ता । ए॒ति । अ॒ध॒त्त । तेन॑ । धा॒ता । आ॒ध॒र्नो॒त् । सँव॑त्स॒र इति॑
सं – व॒त्स॒रः । वै । धा॒ता । तस्मा॑त् । सँव॑त्स॒रमि॒ति सं-व॑त्स॒रम् ।
प्र॒जा इति॑ प्र-जाः । प॒शवः॑ । अ॒नु । प्रे॒ति । जा॒यन्ते॑ ।
यः । ए॒वम् । पु॒न॒रा॒धे॒य॒स्येति॑ पु॒नः – आ॒धे॒य॒स्य । ऋ॒द्धिम् ।
वे॒द । 3 (50)

1.5.1.4

ध॒र्नो॒त्ये॒व योऽस्यै॑वं ब॒न्धु॒तां वे॒द ब॒न्धु॒मान् भ॒वति॑ भा॒ग॒धे॒यं वा
अ॒ग्नि॒रा॒हि॒त इ॒च्छ॒मा॒नः प्र॒जां प॒शून् य॒ज॒मा॒न॒स्यो॒प दो॒द्रा॒वो॒द्वा॒स्य पु॒न॒रा
द॒धी॒त भा॒ग॒धे॒ये॒नै॒वैन॑ꣳ स॒म॒र्द्ध॒य॒त्यथो॑ शा॒न्ति॒रे॒वा॒स्यै॒षा पु॒न॒र्व॒स्वो॒रा
द॒धी॒तै॒तद्वै पु॒न॒रा॒धे॒य॒स्य न॒क्ष॒त्रं य॑त् पु॒न॒र्व॒सू स्वा॒या॒मे॒वैन॑

दे॒वता॑यामा॒धाय॑ ब्र॒ह्मव॑र्चसी भ॒वति॑ द॒र्भे () रा द॒धात्य॑यातयाम॒त्वाय॑
द॒र्भेरा॑ द॒धात्य॑द्भ्य ए॒वैन॑मोष॒धीभ्यो॑ ऽव॒रुद्ध्य॑ा ऽऽ*ध॒त्ते पञ्च॑कपालः
पुरो॒डाशो॑ भ॒वति॑ पञ्च॒ वा ऋ॒तव॑ ऋ॒तुभ्य॑ ए॒वैन॑मव॒रुद्ध्य॑ाऽऽ*ध॒त्ते ॥ 4

1.5.1.4 (Padam)

ऋ॒ध्नोति॑ । ए॒व । यः । अ॒स्य । ए॒वम् । ब॒न्धुता॑म् । वे॒द । ब॒न्धुमा॑निति
ब॒न्धु – मा॒न् । भ॒वति॑ । भा॒गधे॑यमिति॒ भाग॑ – धे॒यम् । वै । अ॒ग्निः ।
आ॒हि॒त इ॒त्या – हि॒तः । इ॒च्छ॒मानः॑ । प्र॒जामि॑ति प्र – जा॒म् । प॒शून् ।
यज॑मानस्य । उ॒पेति॑ । दो॒द्राव॑ । उ॒द्वा॒स्येत्यु॑त् – वा॒स्य । पुनः॑ । ए॒ति ।
द॒धी॒त । भा॒गधे॑येनेति॒ भाग॑ – धे॒येन॑ । ए॒व । ए॒नम् । स॒मिति॑ ।
अ॒र्ध॒यति॑ । अथो॒ इति॑ । शा॒न्तिः । ए॒व । अ॒स्य । ए॒षा । पुन॑र्वस्वो॒रिति॑
पुनः॑ – व॒स्वोः । ए॒ति । द॒धी॒त । ए॒तत् । वै । पुन॑राधे॒यस्येति॑
पुनः॑ – आ॒धे॒यस्य॑ । नक्ष॑त्रम् । यत् । पुन॑र्वसू॒ इति॑ पुनः॑ – व॒सू ।
स्वा॒याम् । ए॒व । ए॒नम् । दे॒वता॑याम् । आ॒धाये॑त्या – धा॒य ।
ब्र॒ह्मव॑र्चसीति॒ ब्रह्म॑ – व॒र्चसी॑ । भ॒वति॑ । द॒र्भेः () । ए॒ति । द॒धाति॑ ।
अ॒यात॑याम॒त्वाये॑त्ययातयाम – त्वा॒य । द॒र्भेः । ए॒ति । द॒धाति॑ ।

अ॒द्भ्य॑ इ॒त्यत् – भ्यः॑ । ए॒व । ए॒नम् । ओ॒ष॒धी॒भ्य॑ इ॒त्यो॒ष॒धि॒-भ्यः॑ ।
अ॒व॒रु॒द्ध्ये॒त्यव॑ – रु॒द्ध्य॑ । ए॒ति॑ । ध॒त्ते॑ । पञ्च॑क॒पाल॑ इति
पञ्च॑ – क॒पालः॑ । पु॒रो॒डा॒शः॑ । भ॒व॒ति॑ । पञ्च॑ । वै । ऋ॒तवः॑ ।
ऋ॒तु॒भ्य॑ इ॒त्यृ॒तु – भ्यः॑ । ए॒व । ए॒नम् । अ॒व॒रु॒द्ध्ये॒त्यव॑ – रु॒द्ध्य॑ ।
ए॒ति॑ । ध॒त्ते॑ ॥ 4 (75)

(अ॒शी॒य॒त॒ तत्- ते॒न-वे॒द- द॒र्भैः॑ पञ्च॑विं॒शति॑श्च) (A1)

1.5.2.1

प॒रा वा ए॒ष य॒ज्ञं प॒शून् व॒प॒ति॒ यो॑ऽग्नि॒मु॒द्वा॒स॒य॒ते॒ पञ्च॑क॒पालः॑
पु॒रो॒डा॒शो भ॒व॒ति॒ पा॒ङ्क्तो॑ य॒ज्ञः पा॒ङ्क्तो॑ प॒शवो॑ य॒ज्ञमे॒व प॒शून् व॑ रु॒न्धे
वी॒र॒हा वा ए॒ष दे॒वानां॑ यो॑ऽग्नि॒मु॒द्वा॒स॒य॒ते॒ न वा ए॒तस्य॑ ब्रा॒ह्म॒णा
ऋ॒ता॒यवः॑ पु॒रान्न॑म॒क्षन् प॒ङ्क्त्यो॑ या॒ज्यानु॒वा॒क्या भ॑वन्ति पा॒ङ्क्तो॑ य॒ज्ञः
पा॒ङ्क्तः॑ पु॒रु॒षो दे॒वाने॒व वी॒रं नि॒रव॑दा॒याग्निं॑ पु॒नरा॑ – [] 5

1.5.2.1 (Padam)

प॒रे॒ति॑ । वै । ए॒षः । य॒ज्ञम् । प॒शून् । व॒प॒ति॑ । यः । अ॒ग्निम् ।
उ॒द्वा॒स॒य॒त॒ इ॒त्यु॒त् – वा॒स॒य॒ते॑ । पञ्च॑क॒पाल॑ इति पञ्च॑ – क॒पालः॑ ।

पुरो॑डाशः॑ । भव॑ति । पा॒ङ्कः॑ । य॒ज्ञः॑ । पा॒ङ्काः॑ । प॒शवः॑ । य॒ज्ञम् ।
ए॒व । प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । वी॒रहे॑ति वी॒र – हा । वै । ए॒षः ।
दे॒वाना॑म् । यः । अ॒ग्निम् । उ॒द्वास॑यत इत्यु॑त् – वा॒सय॑ते । न । वै ।
ए॒तस्य॑ । ब्रा॒ह्मणाः॑ । ऋ॒ताय॑व इत्यृ॑त-यवः॑ । पु॒रा । अ॒न्नम् । अ॒क्षन् ।
प॒ङ्क्त्यः॑ । या॒ज्यानु॑वा॒क्या इति॑ या॒ज्या – अ॒नुवा॑क्याः॑ । भव॑न्ति ।
पा॒ङ्कः॑ । य॒ज्ञः॑ । पा॒ङ्कः॑ । पु॒रुषः॑ । दे॒वान् । ए॒व । वी॒रम् । नि॒रव॑दायेति॑
निः – अ॒वदा॑य । अ॒ग्निम् । पु॒नः । ए॒ति । 5 (50)

1.5.2.2

ध॒त्ते श॒ताक्ष॑रा भव॑न्ति श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑य आ॒युष्ये॑वेन्द्रि॒ये
प्र॒ति तिष्ठ॑ति य॒द्वा अ॒ग्निरा॑हि॒तो न॑द॒र्ध्यते॑ ज्या॒यो भा॒गधे॑यं
नि॒क्राम॑य॒मानो यदा॑ग्ने॒यꣳ स॒र्वं भव॑ति सै॒वास्य॑र्द्धिः॒ सं वा॑ ए॒तस्य॑
गृ॒हे वा॒क्स्मृ॑ज्यते यो॒ऽग्निमु॑द्वास॑यते स वा॒चꣳ सꣳ सृ॑ष्टां य॒जमा॑न
ई॒श्वरो॑ऽनु॒ परा॑भवितो॒ वि॒भक्त॑यो भव॑न्ति वा॒चो वि॑धृत्यै
य॒जमा॑नस्या-प॒राभा॑वाय – [] 6

1.5.2.2 (Padam)

ध॒त्ते । श॒ताक्ष॒रा इति॑ श॒त – अ॒क्ष॒राः । भ॒व॒न्ति । श॒तायु॑रिति॑
श॒त – आ॒युः । पु॒रुषः॑ । श॒तेन्द्रि॑य इति॑ श॒त – इन्द्रि॑यः । आ॒युषि॑ ।
ए॒व । इन्द्रि॑ये । प्र॒तीति॑ । तिष्ठ॑ति । यत् । वै । अ॒ग्निः ।
आ॒हि॒त इत्या॑ – हि॒तः । न । ऋ॒द्ध्यते॑ । ज्यायः॑ । भा॒ग॒धेय॑मिति॑
भा॒ग – धेय॑म् । नि॒का॒मय॑मान इति॑ नि – का॒मय॑मानः । यत् ।
आ॒ग्नेय॑म् । सर्व॑म् । भ॒व॒ति । सा । ए॒व । अ॒स्य । ऋ॒द्धिः । स॒मिति॑ ।
वै । ए॒तस्य॑ । गृ॒हे । वाक् । सृ॒ज्यते॑ । यः । अ॒ग्निम् । उ॒द्वा॒सय॑त
इत्यु॑त् – वा॒सय॑ते । सः । वाच॑म् । स॒सृष्टा॑मिति॑ सं – सृष्टा॑म् ।
यज॑मानः । ई॒श्वरः॑ । अ॒न्विति॑ । प॒रा॒भ॒वि॒तो॒रिति॑ प॒रा – भ॒वि॒तोः॑ ।
वि॒भ॒क्त॒य इति॑ वि – भ॒क्त॒यः । भ॒व॒न्ति । वा॒चः । वि॒धृ॒त्या इति॑
वि – धृ॒त्यै । यज॑मानस्य । अ॒प॒रा॒भा॒वा॒येत्या॑प॒रा – भा॒वा॒य । 6 (50)

1.5.2.3

वि॒भ॒क्तिं॑ क॒रोति॑ ब्र॒ह्मै॒व तद॑क॒रु पा॒शु यज॑ति॒ यथा॑ वा॒मं व॑सु
वि॒वि॒दा॒नो गू॑हति॒ तादृ॑गे॒व तद॑ग्निं॒ प्रति॑ स्वि॒ष्टकृ॑तं॒ निरा॑ह॒ यथा॑ वा॒मं

वसु॑ वि॒वि॒दा॒नः॑ प्र॒का॒शं॑ जि॒ग॒मि॒षति॑ ता॒दृ॒गे॒व तद्वि॑भ॒क्तिमु॒क्त्वा प्र॒या॒जे॒न॑
व॒षट्क॑रोत्या॒यत॑नादे॒व नैति॑ यज॒मानो॑ वै पु॒रो॒डा॒शः॑ प॒शव॑ ए॒ते आ॒हुती॑
यद॒भितः॑ पु॒रो॒डा॒शमे॒ते आ॒हुती॑ – [] 7

1.5.2.3 (Padam)

वि॒भ॒क्ति॒मि॒ति॒ वि – भ॒क्ति॒म् । क॒रो॒ति॒ । ब्र॒ह्म॑ । ए॒व । तत् । अ॒कः॑ ।
उपा॑ञ्चि॒त्युप॑-अ॒ञ्शु॑ । य॒ज॒ति॒ । यथा॑ । वा॒मम् । वसु॑ । वि॒वि॒दा॒नः॑ ।
गू॒ह॒ति॒ । ता॒दृक् । ए॒व । तत् । अ॒ग्नि॒म् । प्र॒ती॒ति॒ । स्वि॒ष्ट॒कृ॒त॒मि॒ति॒
स्वि॒ष्ट- कृ॒तम्॑ । नि॒रि॒ति॒ । आ॒ह॒ । यथा॑ । वा॒मम् । वसु॑ । वि॒वि॒दा॒नः॑ ।
प्र॒का॒श॒मि॒ति॒ प्र – का॒शम्॑ । जि॒ग॒मि॒षति॑ । ता॒दृक् । ए॒व । तत् ।
वि॒भ॒क्ति॒मि॒ति॒ वि – भ॒क्ति॒म् । उ॒क्त्वा॑ । प्र॒या॒जे॒नेति॑ प्र – या॒जे॒न॑ ।
व॒षट् । क॒रो॒ति॒ । आ॒य॒त॒ना॒दि॒त्या॑ – य॒त॒नात् । ए॒व । न॒ । ए॒ति॒ ।
यज॑मानः । वै । पु॒रो॒डा॒शः॑ । प॒शवः॑ । ए॒ते इति॑ ।
आ॒हुती॑ इ॒त्या – हु॒ती॒ । यत् । अ॒भितः॑ । पु॒रो॒डा॒शम्॑ । ए॒ते इति॑ ।
आ॒हुती॑ इ॒त्या – हु॒ती॒ । 7 (50)

1.5.2.4

जुहोति॑ यज॑मानमे॒वोभय॑तः प॒शुभिः॑ परि॑ गृह्णाति॑ कृत॑यजुः सं
भृत॑संभार॑ इत्याहु॑र्न संभृत्याः॑ संभारा॑ न यजुः॑ कर्त॑व्यमित्यथो॒ खलु॑
संभृत्या॑ ए॒व संभाराः॑ कर्त॑व्यं यजु॑ र्यज्ञस्य॑ समृद्ध्यै॑ पुनर्निष्कृतो
रथो॑ दक्षिणा पुनरु॒थस्यूतं॑ वासः॑ पुनरु॒थसृष्टोऽन॑ड्वान् पुनरा॒धेयस्य॑
समृद्ध्यै॑ सप्त॑ ते अग्ने॑ समिधः॑ सप्त॑ जिह्वा इत्यग्निहोत्रं
जुहोति॑ यत्र॑यत्रै॒वास्य॑ न्यक्तं॑ तत – [] 8

1.5.2.4 (Padam)

जुहोति॑ । यज॑मानम् । ए॒व । उ॒भय॑तः । प॒शुभिरिति॑ प॒शु – भिः॑ ।
परीति॑ । गृह्णाति॑ । कृत॑यजुरिति॑ कृत – यजुः॑ । संभृत॑संभार॑ इति॑
संभृत – संभारः॑ । इति॑ । आहुः॑ । न । संभृत्या॑ इति॑ सं – भृत्याः॑ ।
सभारा॑ इति॑ सं-भाराः॑ । न । यजुः॑ । कर्त॑व्यम् । इति॑ । अथो॒ इति॑ ।
खलु॑ । संभृत्या॑ इति॑ सं – भृत्याः॑ । ए॒व । संभारा॑ इति॑ सं-भाराः॑ ।
कर्त॑व्यम् । यजुः॑ । यज्ञस्य॑ । समृद्ध्यै॑ इति॑ सं – ऋद्ध्यै॑ ।
पुनर्निष्कृत॑ इति॑ पुनः – निष्कृतः॑ । रथः॑ । दक्षिणा॑ ।

पुन॒रु॒थ्स्यू॒तमि॑ति पुनः – उ॒थ्स्यू॒तम् । वा॒सः । पुन॒रु॒थ्सृ॒ष्ट इति॑
पुनः – उ॒थ्सृ॒ष्टः । अ॒न॒ड्वान् । पुन॒रा॒धेय॑स्येति पुनः – आ॒धेय॑स्य ।
समृ॑द्ध्य॒ इति॑ सं – ऋ॒द्ध्यै । स॒प्त । ते । अ॒ग्ने । स॒मिध॑ इति॑
सं – इ॒धः । स॒प्त । जि॒ह्वाः । इति॑ । अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॑त्यग्नि – हो॒त्रम् ।
जु॒होति॑ । यत्र॑यत्रेति॑ यत्र॑-यत्र॑ । ए॒व । अ॒स्य ।
न्य॒क्तमि॑ति नि – अ॒क्तम् । ततः । 8 (50)

1.5.2.5

ए॒वैन॑मव॒ रु॒न्धे वी॒रहा॑ वा ए॒ष दे॒वानां॑ ँ॒ग्निमु॑द्वासयते॑ तस्य॑ वरु॒ण
ए॒वर्ण॑यादा॒ग्निवा॑रु॒ण-मे॒काद॑शकपालमनु॑ निर्व॒पेद्यं॑ चै॒व ह॑न्ति
यश्चा॑स्यर्ण॒यात्तौ भा॑ग॒धेये॑न प्रीणाति॑ नाऽऽ॒र्तिमा॑च्छति॑ यज॑मानः ॥ 9

1.5.2.5 (Padam)

ए॒व । ए॒नम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । वी॒रहे॑ति वी॒र – हा । वै । ए॒षः ।
दे॒वाना॑म् । यः । अ॒ग्निम् । उ॒द्वास॑यत॒ इत्यु॑त् – वा॒सय॑ते । तस्य॑ ।
वरु॑णः । ए॒व । ऋ॒णया॑दित्यृ॒ण – या॑त् ।
आ॒ग्नि॒वा॒रु॒णमि॑त्या॒ग्नि – वा॒रु॒णम् ।

एका॑दश॒क॒पा॒ल॒मि॒त्येका॑दश – क॒पा॒ल॒म् । अनु॑ । नि॒रि॒ति॑ । व॒पे॒त् ।
यम् । च॒ । ए॒व । ह॒न्ति॑ । यः । च॒ । अ॒स्य॒ । ऋ॒ण॒यादि॒त्यृ॒ण – या॒त् ।
तौ । भा॒ग॒धे॒येने॑ति भा॒ग – धे॒येन॑ । प्री॒णा॒ति॒ । न । आ॒र्ति॑म् । ए॒ति॑ ।
ऋ॒च्छ॒ति॒ । यज॑मानः ॥ 9 (36)

(आ-ऽप॒राभा॒वाय॑-पु॒रोडा॑शमे॒ते-आहु॑ती-त॒तः-षट्त्रिं॑शच्च) (A2)

1.5.3.1

भूमि॑ भू॒म्ना द्यौ॑ वरि॒णाऽन्तरि॑क्षं म॒हि॒त्वा ।
उप॑स्थे ते दे॒व्यदि॑ते ऽग्नि॑मन्ना॒दम॒न्नाद्या॑या ऽऽद॑धे ॥
आऽयं॑ गौः पृ॒श्नि॒र॒क॒मीद॑सनन् मा॒तरं॑ पुनः ।
पि॒तरं॑ च प्र॒यन्त्सु॑वः ॥
त्रिं॑शद्भ्याम॒ वि रा॑जति॒ वाक् प॑तंगाय॒ शिश्रि॑ये । प्र॒त्यस्य॑ वह॒ द्युभिः॑ ॥
अ॒स्य प्रा॒णाद॑पा॒नत्य॑न्तश्चरति॒ रोच॑ना । व्य॒ख्यन्॑ म॒हिषः॑ सु॒वः ॥
॥
यत्त्वा-[] 10

1.5.3.1 (Padam)

भूमिः । भूम्ना । द्यौः । वरिणा । अन्तरिक्षम् । महित्वेति महि-त्वा ॥
उपस्थ इत्युप – स्थे । ते । देवि । अदिते । अग्निम् ।
अन्नादमित्यन्न – अदम् । अन्नाद्यायेत्यन्न – अद्याय । एति ।
दधे ॥ एति । अयम् । गौः । पृश्निः । अक्रमीत् । असनत् ।
मातरम् । पुनः ॥ पितरम् । च । प्रयन्निति प्र – यन् । सुवः ॥
त्रिंशत् । धाम । वीति । राजति । वाक् । पतङ्गाय । शिश्रिये ॥
प्रतीति । अस्य । वह । द्युभिरिति द्यु – भिः । अस्य ।
प्राणादिति प्र – अनात् । अपानतीत्यप – अनती । अन्तः । चरति ।
रोचना ॥ वीति । अख्यत् । महिषः । सुवः ॥ यत् । त्वा । 10 (50)

1.5.3.2

क्रुद्धः परोवप मन्युना यदवर्त्या ।
सुकल्पमग्ने तत्तव पुनस्त्वोदीपयामसि ॥
यत्ते मन्युपरोप्तस्य पृथिवीमनु दध्वसे ।
आदित्या विश्वे तद्देवा वसवश्च समाभरन् ॥

मनो॑ ज्योति॑र् जुषता॑माज्यं॑ विच्छिन्नं॑ य॒ज्ञ॒ꣳ समि॑मं दधातु ।

बृह॑स्पतिस्तनुतामि॑मं नो विश्वे॑ दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्तां ॥

सप्त॑ ते अग्ने॑ समि॑धः सप्त॑ जिह्वाः सप्त॑र् - [] 11

1.5.3.2 (Padam)

क्रु॒द्धः । प॒रो॒व॒पेति॑ प॒रा - उ॒प॒व॑ । म॒न्युना॑ ॥ यत् । अ॒व॒र्त्या ॥

सु॒क॒ल्पमि॑ति सु - क॒ल्पम् ॥ अ॒ग्ने । तत् । तव॑ । पुनः॑ । त्वा ।

उ॒दि॒ति । दी॒प॒या॒म॒सि ॥ यत् । ते । म॒न्युप॑रो॒प्तस्ये॑ति म॒न्यु-प॑रो॒प्तस्य॑ ।

पृ॒थि॒वीम् । अ॒न्वि॒ति । द॒ध्व॒से ॥ आ॒दि॒त्याः । विश्वे॑ । तत् । दे॒वाः ।

व॒स॒वः । च॒ । स॒मा॒भ॒र॒न्नि॒ति सं - आ॒भ॒र॒न् ॥ म॒नः । ज्योतिः॑ ।

जुष॑ताम् । आ॒ज्यम् । वि॒च्छि॒न्नमि॑ति वि - छि॒न्नम् । य॒ज्ञम् ।

स॒मि॒ति । इ॒मम् । द॒धा॒तु ॥ बृह॑स्पतिः । त॒नु॒ताम् । इ॒मम् । नः॑ ।

वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । इ॒ह । मा॒द॒य॒न्ताम् ॥ सप्त॑ । ते । अ॒ग्ने ।

स॒मि॒ध इति॑ सं - इ॒धः । सप्त॑ । जिह्वाः । सप्त॑ । 11 (50)

1.5.3.3

षयः सप्त धाम प्रियाणि ।

सप्त होत्राः सप्तधा त्वा यजन्ति सप्त योनीरा पृणस्वा घृतेन ॥

पुनरूर्जा नि वर्तस्व पुनरग्न इषाऽऽयुषा । पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥

सह रय्या नि वर्तस्वाग्ने पिन्वस्व धारया ।

विश्वस्निया विश्वतस्परि ॥

लेकः सलेकः सुलेकस्ते न आदित्या आज्यं जुषाणा वियन्तु केतः

सकेतः सुकेतस्ते न () आदित्या आज्यं जुषाणा वियन्तु विवस्वाऽ

अदिति देवजूतिस्ते न आदित्या आज्यं जुषाणा वियन्तु ॥ 12

1.5.3.3 (Padam)

ऋषयः । सप्त । धाम । प्रियाणि ॥ सप्त । होत्राः । सप्तधेति

सप्त – धा । त्वा । यजन्ति । सप्त । योनीः । एति । पृणस्व ।

घृतेन ॥ पुनः । ऊर्जा । नीति । वर्तस्व । पुनः । अग्ने । इषा ।

आयुषा ॥ पुनः । नः । पाहि । विश्वतः ॥ सह । रय्या । नीति ।

व॒र्त॒स्व । अ॒ग्ने॑ । पि॒न्व॒स्व । धा॒र॒या ॥ वि॒श्व॒फ॒स्नि॒येति॑
 वि॒श्व – फ॒स्नि॒या । वि॒श्वतः॑ । परि॑ ॥ ले॒कः । स॒ले॒क इति॑
 स – ले॒कः । सु॒ले॒क इति॑ सु – ले॒कः । ते । नः । आ॒दि॒त्याः ।
 आ॒ज्य॑म् । जु॒षा॒णाः । वि॒य॒न्तु । के॒तः । स॒के॒त इति॑ स – के॒तः ।
 सु॒के॒त इति॑ सु – के॒तः । ते । नः () । आ॒दि॒त्याः । आ॒ज्य॑म् ।
 जु॒षा॒णाः । वि॒य॒न्तु । वि॒व॒स्वान् । अ॒दि॒तिः । दे॒व॒जू॒ति॒रिति॑
 दे॒व – जू॒तिः । ते । नः । आ॒दि॒त्याः । आ॒ज्य॑म् । जु॒षा॒णाः ।

वि॒य॒न्तु ॥ 12 (63)

(त्वा-जिह्वाः सप्त-सुकेतस्ते न-स्त्रयो दश च) (A3)

1.5.4.1

भू॒मि॑ भू॒म्ना॑ द्यौ॑ व॒रि॒णे॒त्याहा॑-ऽऽशि॒षै॒वैन॒मा ध॑त्ते॒सर्पा॑ वै जी॒र्य॑न्तो
 ऽम॒न्य॒न्त स॒ ए॒तं क॑स॒र्णी॒रः का॒द्र॒वे॒यो म॒न्त्र॒मप॑श्यत् ततो॒ वै ते
 जी॒र्णा॒स्त॒नूर॑पा॒घ्नत॑ सर्प॒रा॒ज्ञि॒या ऋ॒ग्भि॒र्गा॒र्ह॒प॒त्य॒मा द॑धाति
 पु॒नर्न॒वमे॑वैन॒मज॑रं कृ॒त्वा ऽऽ*ध॑त्ते॒ऽथो पू॒तमे॑व पृ॒थि॒वीम॒न्नाद्यं॑
 नो॒पा॒न॒मथ्सै॑तं – [] 13

1.5.4.1 (Padam)

भूमिः । भूम्ना । द्यौः । वरिणा । इति । आह । आशिषेत्या ॥ – शिषा ॥
एव । एनम् । एति । धत्ते । सर्पाः । वै । जीर्यन्तः । अमन्यन्त ।
सः । एतम् । कसर्णीरः । काद्रवेयः । मन्त्रम् । अपश्यत् । ततः ।
वै । ते । जीर्णाः । तनूः । अपेति । अघ्नत । सर्पराज्ञिया इति
सर्प – राज्ञियाः । ऋग्भिरित्यृक् – भिः । गार्.हपत्यमिति
गार्.ह – पत्यम् । एति । दधाति । पुनर्नवमिति पुनः – नवम् । एव ।
एनम् । अजरम् । कृत्वा । एति । धत्ते । अथो इति । पूतम् ।
एव । पृथिवीम् । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । न । उपेति । अनमत् ।
सा । एतम् । 13 (50)

1.5.4.2

मन्त्रमपश्यत् ततो वै तामन्नाद्यमुपानमद्यथ – सर्पराज्ञिया ऋग्भिर्
गार्.हपत्य – मादधात्यन्नाद्यस्या वरुद्ध्या अथो अस्यामेवैनं प्रतिष्ठितमा
धत्ते यत्त्वा क्रुद्धः परोवपेत्याहाप हुत एवास्मै तत्

पुन॑स्त्वो॒दी॒प॒याम॑सीत्या॒ह॒ समि॑न्ध ए॒वैनं॑ य॒त्ते म॒न्युप॑रो॒प्तस्ये॑त्या॒ह॒
दे॒वता॑भिरे॒वै – [] 14

1.5.4.2 (Padam)

मन्त्र॑म् । अ॒प॒श्यत् । ततः॑ । वै । ताम् । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न – अद्य॑म् ।
उ॒पेति॑ । अ॒न॒मत् । यत् । सर्प॑रा॒ज्ञिया॑ इति॑ सर्प॑ – रा॒ज्ञियाः॑ ।
ऋ॒ग्भिरि॑त्यृक् – भिः । गा॒र्ह॒प॒त्यमि॑ति गा॒र्ह – प॒त्यम् ।
आ॒द॒धाती॑त्या – द॒धाति॑ । अ॒न्नाद्य॑स्येत्य॒न्न – अद्य॑स्य ।
अ॒व॒रु॒द्ध्य॑ इत्य॒व – रु॒द्ध्यै । अथो॑ इति॑ । अ॒स्याम् । ए॒व । ए॒नम् ।
प्रति॑ष्ठि॒तमि॑ति॒ प्रति॑ – स्थि॒तम् । एति॑ । ध॒त्ते । यत् । त्वा । क्रु॒द्धः ।
प॒रो॒व॒पेति॑ प॒रा – उ॒व॒प । इति॑ । आ॒ह । अ॒पेति॑ । हु॒ते । ए॒व ।
अ॒स्मै । तत् । पुनः॑ । त्वा । उ॒दि॒ति । दी॒प॒याम॑सि । इति॑ । आ॒ह ।
स॒मि॒ति । इ॒न्धे । ए॒व । ए॒नम् । यत् । ते । म॒न्युप॑रो॒प्तस्ये॑ति॒
म॒न्यु – प॒रो॒प्तस्य॑ । इति॑ । आ॒ह । दे॒वता॑भिः । ए॒व । 14 (50)

1.5.4.3

न॒ सं॑ भ॒रति॑ वि॒ वा ए॒तस्य॑ य॒ज्ञश्छि॑द्यते॒ योऽग्नि॑मु॒द्वासय॑ते
बृ॒हस्प॑तिव॒त्यर्चो॑प॒ तिष्ठ॑ते ब्र॒ह्म वै दे॒वानां॑ बृ॒हस्प॑ति ब्र॒ह्मणै॑व
य॒ज्ञं सं॑ द॒धाति॑ वि॒च्छिन्नं॑ य॒ज्ञं स॒मिमं॑ द॒धात्वित्या॑ह सं॒तत्यै॑
वि॒श्वे दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्ता॒मित्या॑ह स॒न्तत्यै॑व य॒ज्ञं दे॒वेभ्योऽनु॑ दि॒शति॑
स॒प्त ते अ॒ग्ने स॒मिधः॑ स॒प्त जि॒ह्वा – [] 15

1.5.4.3 (Padam)

ए॒नम् । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ । वी॒ति । वै । ए॒तस्य॑ । य॒ज्ञः । छि॒द्यते॑ ।
यः । अ॒ग्निम् । उ॒द्वासय॑त इत्यु॒त् – वा॒सय॑ते । बृ॒हस्प॑तिव॒त्येति॑
बृ॒हस्प॑ति – व॒त्या । ऋ॒चा । उ॒पेति॑ । तिष्ठ॑ते । ब्र॒ह्म । वै । दे॒वाना॑म् ।
बृ॒हस्प॑तिः । ब्र॒ह्मणा॑ । ए॒व । य॒ज्ञम् । स॒मिति॑ । द॒धाति॑ ।
व॒च्छिन्न॑मिति॒ वि॒च्छिन्न॑म् । य॒ज्ञम् । स॒मिति॑ । इ॒मम् । द॒धातु॑ । इति॑ ।
आ॒ह । सं॒तत्या॑ इति॒ सं – त॒त्यै । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । इ॒ह । मा॑दयन्ता॒म् ।
इति॑ । आ॒ह । स॒न्तत्ये॑ति॒ सं – त॒त्यै । ए॒व । य॒ज्ञम् । दे॒वेभ्यः॑ ।

अ॒न्वि॒ति॑ । दि॒श॒ति॑ । स॒प्त । ते । अ॒ग्ने॑ । स॒मि॒ध इति॑ सं – इ॒धः॑ ।

स॒प्त । जि॒ह्वाः॑ । 15 (50)

1.5.4.4

इ॒त्याह॑ स॒प्तस॒प्त॒ वै स॒प्त॒धाऽग्नेः॑ प्रि॒यास्त॒नुव॒स्ता ए॒वाव॑ रु॒न्धे
पुन॑रू॒र्जा स॒ह र॒य्येत्य॒भितः॑ पु॒रोडा॑श॒माहु॒ती जु॒होति॑ यज॒मान॑मे॒वोर्जा
च र॒य्या चो॑भ॒यतः॑ परि॑ गृ॒ह्णात्यादि॒त्या वा अ॒स्माल्लो॒काद॒मुं
ँलो॒कमा॒यन्ते॑ऽमु॒ष्मिन् ँलो॒के व्य॑तृष्यन्त इ॒मं ँलो॒कं पुन॑र॒भ्यवे॒त्या
ऽग्नि॑मा॒धायै॒तान् () हो॒मान॑जुहवुस्त आ॒र्ध्नुव॑न्ते सु॒वर्गं॑ ँलो॒कमा॒यन्
यः प॒राची॑नं पुन॒राधे॑याद॒ग्निमा॒दधी॑त स ए॒तान् हो॒मां
जुहु॑याद्यामे॒वाऽऽदि॒त्या ऋ॒द्धिमा॒र्ध्नुव॑न् तामे॒वर्ध्नी॑ति ॥ 16

1.5.4.4 (Padam)

इति॑ । आ॒ह । स॒प्तस॒प्तेति॑ स॒प्त – स॒प्त । वै । स॒प्त॒धेति॑
स॒प्त – धा । अ॒ग्नेः॑ । प्रि॒याः । त॒नुवः॑ । ताः । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
पुनः॑ । ऊ॒र्जा । स॒ह । र॒य्या । इति॑ । अ॒भितः॑ । पु॒रोडा॑शम् ।
आ॒हुती॑ इत्या – हु॒ती । जु॒होति॑ । यज॒मानम् । ए॒व । ऊ॒र्जा । च ।

र॒य्या । च॒ । उ॒भय॑तः । प॒री॒ति॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ । आ॒दि॒त्याः॑ । वै । अ॒स्मात् ।
लो॒कात् । अ॒मुम् । लो॒कम् । आ॒यन् । ते । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के ।
वी॒ति॑ । अ॒तृ॒ष्यन् । ते । इ॒मम् । लो॒कम् । पुनः॑ ।
अ॒भ्य॒वेत्ये॑त्यभि – अ॒वेत्य॑ । अ॒ग्निम् । आ॒धाये॑त्या – धा॒य॑ ।
ए॒तान् () । हो॒मान् । अ॒जु॒हवुः॑ । ते । आ॒र्ध्नु॒वन् । ते ।
सु॒व॒र्गमि॑ति सु॒वः – गम् । लो॒कम् । आ॒यन् । यः । प॒रा॒चीन॑म् ।
पुन॑रा॒धेया॒दिति॑ पुनः – आ॒धेया॑त् । अ॒ग्निम् । आ॒दधी॑तेत्या – दधी॑त ।
सः । ए॒तान् । हो॒मान् । जु॒हुया॑त् । या॒म् । ए॒व । आ॒दि॒त्याः॑ ।
ऋ॒द्धि॑म् । आ॒र्ध्नु॒वन् । ता॒म् । ए॒व । ऋ॒द्धो॒ति॑ ॥ 16 (75)

(सै॒तं-दे॒वता॑भिरे॒व-जि॒ह्वा-ए॒तान्-पञ्च॑विं॒शति॑श्च) (A4)

1.5.5.1

उ॒प॒प्र॒यन्तो॑ अ॒र्ध्व॒रं मन्त्रं॑ वो॒चे॒मा॒ग्नये॑ । आ॒रे अ॒स्मे च॑ शृ॒ण्व॒ते ॥
अ॒स्य प्र॒त्ना॒मनु॑ द्यु॒तं शु॒क्रं दु॒दुहे॑ अ॒हयः॑ । प॒यः स॒हस्र॑सामृषिं ॥
अ॒ग्नि॒र्मूर्धा॑ दि॒वः क॒कु॒त्प॒तिः पृ॒थि॒व्या अ॒यं ।
अ॒पां रे॒तांसि॑ जि॒न्व॒ति ॥

अ॒यमि॒ह प्र॒थमो॑ धा॒यि धा॒तृभि॒र्, हो॒ता यजि॑ष्ठो अ॒ध्व॒रेष्वी॑ङ्यः ।

यम॑प्न॒वानो॑ भृ॒गवो॑ विरु॒रुचु॑र्व॒नेषु॑ चि॒त्रं वि॒भुव॑ं वि॒शेवि॑शे ॥

उ॒भा वा॑मिन्द्रा॒ग्नी आ॒हुव॑द्ध्य॒ - [] 17

1.5.5.1 (Padam)

उ॒प॒प्र॒य॒न्त इ॒त्यु॒प-प्र॒य॒न्तः । अ॒ध्व॒रम् । म॒न्त्रम् । वो॒चे॒म । अ॒ग्नये॑ ॥

आ॒रे । अ॒स्मे इति॑ । च । शृ॒ण्व॒ते ॥ अ॒स्य । प्र॒त्ना॒म् । अ॒न्वि॒ति ।

द्यु॒तम् । शु॒क्रम् । दु॒दु॒हे । अ॒ह॒यः ॥ प॒यः । स॒ह॒स्र॒सामि॑ति

स॒ह॒स्र-सा॒म् । ऋ॒षि॒म् ॥ अ॒ग्निः । मू॒र्धा । दि॒वः । क॒कु॒त् । प॒तिः ।

पृ॒थि॒व्याः । अ॒यम् ॥ अ॒पाम् । रे॒ता॒सि । जि॒न्व॒ति ॥ अ॒यम् । इ॒ह ।

प्र॒थमः॑ । धा॒यि । धा॒तृभि॒रिति॑ धा॒तृ - भिः॑ । हो॒ता । यजि॑ष्ठः ।

अ॒ध्व॒रेषु॑ । ई॒ङ्यः ॥ यम् । अ॒प्न॒वानः । भृ॒गवः॑ ।

वि॒रु॒रुचु॑रिति॑ वि - रु॒रुचुः॑ । व॒नेषु॑ । चि॒त्रम् । वि॒भुव॑मिति॑

वि - भु॒वम् । वि॒शेवि॑श इति॑ वि॒शे - वि॒शे ॥ उ॒भा । वा॒म् ।

इ॒न्द्रा॒ग्नी इ॒तीन्द्र॑ - अ॒ग्नी । आ॒हुव॑द्ध्यै । 17 (50)

1.5.5.2

उ॒भा रा॒धसः॑ सह॑ मा॒दय॑द्ध्यै॑ ॥

उ॒भा दा॒तारा॑वि॒षां र॑यी॒णामु॒भा वा॑ज॒स्य सा॒तये॑ हु॒वे वां ॥

अ॒यं ते॒ योनि॑र् ऋ॒त्वियो॒ यतो॑ जा॒तो अ॒रोच॑थाः ।

तं जा॒नन्न॑ग्न आ रो॒हाथा॑ नो वर्द्ध॒या र॒यिं ॥

अ॒ग्न आयू॑षि॒ पव॑स आ सु॒वोर्ज॑मि॒षं च॑ नः ।

आ॒रे बा॑धस्व दु॒च्छु॑नां ॥

अ॒ग्ने प॑वस्व स्व॒पा अ॒स्मे वर्चः॑ सु॒वीर्यं॑ ।

दध॒त्पोष॑ र॒यिं – [] 18

1.5.5.2 (Padam)

उ॒भा । रा॒धसः॑ । सह॑ । मा॒दय॑द्ध्यै॑ ॥ उ॒भा । दा॒तारौ॑ । इ॒षाम् ।

र॒यी॒णाम् । उ॒भा । वा॑ज॒स्य । सा॒तये॑ । हु॒वे । वा॒म् ॥ अ॒यम् । ते॒ ।

यो॒निः । ऋ॒त्वियः॑ । यतः॑ । जा॒तः । अ॒रोच॑थाः ॥ तम् । जा॒नन् ।

अ॒ग्ने । ए॒ति । रो॒ह । अथ॑ । नः॑ । वर्द्ध॒य । र॒यिम् ॥ अ॒ग्ने ।

आयू॑षि । प॒व॒से । ए॒ति । सु॒व । उ॒र्जम् । इ॒षम् । च॒ । नः॑ ॥ आ॒रे ।

बा॒धस्व॒ । दु॒च्छु॒नाम् ॥ अ॒ग्ने॑ । पव॑स्व । स्व॒पा इति॑ सु – अ॒पाः॑ ।
अ॒स्मे इति॑ । वर्चः॑ । सु॒वीर्य॑मिति॑ सु – वीर्य॑म् ॥ दधत् । पोष॑म् ।
रयि॑म् । 18 (50)

1.5.5.3

मयि॑ ॥

अ॒ग्ने॑ पाव॑क रोचि॑षा म॒न्द्रया॑ देव जि॒ह्वया॑ । आ दे॒वान् वक्षि॑ यक्षि॑ च ॥
स नः॑ पाव॑क दी॒दिवो॑ऽग्ने॑ दे॒वाꣳ इहा॑ ऽऽ*व॒ह । उप॑ य॒ज्ञꣳ हवि॑श्च नः॑ ॥
अ॒ग्निः शुचि॑व्रततमः॒ शुचि॑र्विप्रः॒ शुचिः॑ क॒विः । शुची॑ रोचत॒ आहु॑तः ॥
उद॑ग्ने शुच॑यस्तव शु॒क्रा भ्राज॑न्त ईर॑ते । तव॒ ज्योतीꣳष्य॑र्चयः॒ ॥

आ॒युर्दा॑ अ॒ग्नेऽस्या॑युर्मे – [] 19

1.5.5.3 (Padam)

मयि॑ ॥ अ॒ग्ने॑ । पा॒वक॑ । रोचि॑षा । म॒न्द्रया॑ । दे॒व । जि॒ह्वया॑ ॥ एति॑ ।
दे॒वान् । वक्षि॑ । यक्षि॑ । च ॥ सः । नः । पा॒वक॑ । दी॒दिवः॑ । अ॒ग्ने॑ ।
दे॒वान् । इ॒ह । एति॑ । व॒ह ॥ उपेति॑ । य॒ज्ञम् । ह॒विः । च । नः ॥
अ॒ग्निः । शुचि॑व्रततम इति॑ शुचि॑व्रत – तमः॑ । शुचिः॑ । विप्रः॑ ।

शुचिः॑ । क॒विः॑ ॥ शुचिः॑ । रो॒च॒ते॑ । आ॒हु॒त॒ इत्या॑ – हु॒तः॑ ॥ उदि॑ति ।
अ॒ग्ने॑ । शुच॑यः । तव॑ । शु॒क्राः॑ । भ्राज॑न्तः । ई॒र॒ते॑ ॥ तव॑ ।
ज्योती॑षि । अ॒र्च॑यः ॥ आ॒यु॒र्दा॑ इत्या॑युः – दाः॑ । अ॒ग्ने॑ । अ॒सि॑ ।
आ॒युः॑ । मे॑ । 19 (50)

1.5.5.4

देहि॑ वर्चो॑दा अ॒ग्नेऽसि॑ वर्चो॑ मे देहि॑ तनू॒पा अ॒ग्नेऽसि॑ तनु॒वं मे॑
पा॒ह्य॒ग्ने॑ यन्मे॑ तनु॒वा ऊ॒नं तन्म॑ आ पृ॒ण चि॒त्रा॒व॒सो स्व॒स्ति ते॑
पा॒र॒म॒शी॒येन् धा॒ना॒स्त्वा श॒त॒ष् हि॒मा द्यु॒मन्तः॑ स॒मि॒धी॒महि॑ वय॑स्वन्तो
वय॑स्कृतं य॒श॑स्वन्तो य॒श॑स्कृतं सु॒वी॒रा॒सो अ॒दा॒भ्यं॑ ।
अ॒ग्ने॑ स॒प॒त्न॒दं॒भनं॑ ँव॒र्षि॒ष्ठे अ॒धि ना॒के॑ ॥
सं त्वम॑ग्ने सूर्य॑स्य वर्च॑सा () ऽग॒थाः स॒मृषी॑णाऽस्तु॒तेन॑
सं प्रि॒येण॑ धाम्ना॑ ।
त्वम॑ग्ने सूर्य॑वर्चा अ॒सि सं मा॒मा॒यु॒षा वर्च॑सा प्र॒जया॑ सृज ॥ 20

1.5.5.4 (Padam)

दे॒हि । वर्चो॑दा इति॑ वर्चः- दाः । अ॒ग्ने । अ॒सि । वर्चः॑ । मे । दे॒हि ।
त॒नूपा इति॑ तनू - पाः । अ॒ग्ने । अ॒सि । त॒नुव॑म् । मे । पा॒हि ।
अ॒ग्ने॑ । यत् । मे । त॒नुवाः॑ । ऊ॒नम् । तत् । मे । ए॒ति । पृ॒ण ।
चि॒त्राव॑सो इति॑ चि॒त्र - व॒सो । स्व॒स्ति । ते । पा॒रम् । अ॒शीय॑ ।
इ॒न्धा॒नाः । त्वा । श॒तम् । हि॒माः । द्यु॒मन्त॑ इति॑ द्यु- मन्तः॑ । स॒मि॒ति ।
इ॒धी॒म॒हि । व॒यस्व॑न्तः । व॒यस्कृ॑तमि॒ति वयः-कृ॑तम् । य॒शस्व॑न्तः ।
य॒शस्कृ॑तमि॒ति य॒शः - कृ॑तम् । सु॒वीरा॑स इति॑ सु - वी॒रा॑सः ।
अ॒दा॒भ्यम् ॥ अ॒ग्ने॑ । स॒प॒न्नदं॑भ॒नमि॒ति स॒प॒न्न - दं॑भ॒नम् । वर्॒षि॒ष्ठे ।
अ॒धी॒ति । नाके॑ ॥ स॒मि॒ति । त्वम् । अ॒ग्ने । सूर्य॑स्य । वर्च॑सा () ।
अ॒ग॒थाः । स॒मि॒ति । ऋ॒षी॒णाम् । स्तु॒तेन॑ । स॒मि॒ति । प्रि॒येण॑ ।
धा॒म्ना ॥ त्वम् । अ॒ग्ने । सूर्य॑वर्चा इति॑ सूर्य - वर्चाः॑ । अ॒सि ।
स॒मि॒ति । मा॒म् । आ॒यु॒षा । वर्च॑सा । प्र॒जये॑ति प्र - जया॑ ।

सृ॒ज ॥ 20 (67)

(आ॒हु॒व॒द्ध्यै-पोष॑र् रयिं-मे-वर्च॑सा-स॒प्त द॑श च) (A5)

1.5.6.1

सं प॒श्यामि॑ प्र॒जा अ॒हमि॑डप्रजसो मान॒वीः । सर्वा॑ भवन्तु नो गृ॒हे ॥
अ॒ंभः स्था॒म्भो वो॑ भक्षी॒य महः॑ स्थ महो॑ वो भक्षी॒य सहः॑ स्थ सहो॑
वो भक्षी॒योर्जः॑ स्थोर्जं॑ वो॒ भक्षी॒य रेव॑ती रम॒द्ध्वम॒स्मिन्
लो॒के॒॑ऽस्मिन् गो॒ष्ठे॒॑ऽस्मिन् क्षये॒॑ऽस्मिन् योना॑वि॒हैव स्तेतो॑ मा॒ऽप गात॑
ब॒ह्वीर्मे॑ भूयास्त – [] 21

1.5.6.1 (Padam)

समि॑ति । प॒श्यामि॑ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । अ॒हम् । इ॒डप्रज॑स
इती॑ड – प्र॒जसः॑ । मान॒वीः ॥ सर्वाः॑ । भव॑न्तु । नः । गृ॒हे ॥ अ॒ंभः ।
स्थ । अ॒म्भः । वः । भक्षी॒य । महः॑ । स्थ । महः॑ । वः । भक्षी॒य ।
सहः॑ । स्थ । सहः॑ । वः । भक्षी॒य । ऊ॒र्जः । स्थ । ऊ॒र्जम् । वः ।
भक्षी॒य । रेव॑तीः । रम॒द्ध्वम् । अ॒स्मिन् । लो॒के । अ॒स्मिन् । गो॒ष्ठ
इति॑ गो-स्थे । अ॒स्मिन् । क्षये॑ । अ॒स्मिन् । योना॑ । इ॒ह । ए॒व ।
स्त । इ॒तः । मा । अपे॑ति । गा॒त । ब॒ह्वीः । मे । भूया॑स्त । 21 (50)

1.5.6.2

स॒ह॒हि॒ता॒ऽसि॑ वि॒श्वरू॒पी॒रा मो॒र्जा वि॒शा ऽऽ*गौ॒प॒त्ये॒ना ऽऽ*रा॒य॒स्पो॒षे॒ण
सह॒स्रपो॒षं वः॑ पु॒ष्या॒सं म॒यि वो॑ रा॒यः श्रय॑न्तां ॥

उप॑ त्वा॒ग्ने दि॒वेदि॒वे दो॒षाव॑स्त॒र्द्धि॒या व॒यं । नमो॑ भ॒रन्त॑ ए॒मसि॑ ॥
राज॑न्त॒मद्ध्व॑राणां गो॒पामृ॑तस्य दी॒दिविं॑ । वर्द्ध॑मान॒ऽस्वे द॒मै ॥
स नः॑ पि॒तेव॑ सू॒नवे॑ऽग्ने सू॒पाय॑नो भ॒व । सच॑स्वा नः स्व॒स्तये॑ ॥

अग्ने – [] 22

1.5.6.2 (Padam)

स॒ह॒हि॒ते॒ति सं – हि॒ता । अ॒सि । वि॒श्वरू॒पी॒रि॒ति वि॒श्व – रू॒पीः ।
ए॒ति । मा । ऊ॒र्जा । वि॒श । ए॒ति । गौ॒प॒त्ये॒न । ए॒ति । रा॒यः । पो॒षे॒ण ।
सह॒स्रपो॒षमि॒ति सह॒स्र – पो॒षम् । वः । पु॒ष्या॒सम् । म॒यि । वः ।
रा॒यः । श्रय॑न्ताम् ॥ उपे॒ति । त्वा । अ॒ग्ने । दि॒वेदि॒व इति॑ दि॒वे–दि॒वे ।
दो॒षाव॑स्त॒रि॒ति दो॒षा–व॒स्तः । धि॒या । व॒यम् ॥ नमः॑ । भ॒रन्तः॑ । ए॒ति ।
इ॒मसि॑ ॥ राज॑न्तम् । अ॒द्ध्व॒राणा॑म् । गो॒पामि॒ति गो–पा॑म् । ऋ॒तस्य॑ ।
दी॒दि॒विम् ॥ वर्द्ध॑मानम् । स्वे । द॒मै ॥ सः । नः । पि॒ता । इ॒व ।

सू॒नवे॑ । अ॒ग्ने॑ । सू॒पा॒य॒न इति॑ सु – उ॒पा॒य॒नः । भ॒व ॥ स॒च॒स्व ।

नः । स्व॒स्तये॑ ॥ अ॒ग्ने॑ । 22 (50)

1.5.6.3

त्वं नो॑ अ॒न्त॒मः । उ॒त त्रा॒ता शि॒वो भ॒व व॒रू॒त्थ्यः॑ ॥

तं त्वा॑ शोचि॒ष्ठ दी॒दिवः॑ । सु॒म्नाय॑ नू॒नमी॑महे स॒खिभ्यः॑ ॥

वसु॑र॒ग्निर्वसु॑श्रवाः । अ॒च्छा नक्षि॑ द्यु॒मत्त॑मो र॒यिं दाः॑ ॥

ऊ॒र्जा वः॑ प॒श्याम्य॑ूर्जा मा प॒श्यत॑ रा॒यस्पो॑षेण वः प॒श्यामि॑ रा॒यस्पो॑षेण

मा प॒श्यते॑डाः स्थ मधु॒कृतः॑ स्यो॒ना मा ऽवि॑श॒तेरा॒ मदः॑ ।

स॒हस्र॑पोषं॑ वः पु॒ष्यासं॑ – [] 23

1.5.6.3 (Padam)

त्वम् । नः । अ॒न्त॒मः ॥ उ॒त । त्रा॒ता । शि॒वः । भ॒व । व॒रू॒त्थ्यः॑ ॥ तम् ।

त्वा । शोचि॒ष्ठ । दी॒दिवः॑ ॥ सु॒म्नाय॑ । नू॒नम् । ई॒महे॑ । स॒खिभ्य॑ इति॒

स॒खि – भ्यः॑ ॥ वसुः । अ॒ग्निः । वसु॑श्रवा इति॒ वसु॑ – श्रवाः ॥

अ॒च्छ । नक्षि॑ । द्यु॒मत्त॑म इति॒ द्यु॒मत् – त॒मः । र॒यिम् । दाः॑ ॥

ऊ॒र्जा । वः॑ । प॒श्यामि॑ । ऊ॒र्जा । मा । प॒श्यत॑ । रा॒यः । पो॑षेण । वः॑ ।

प॒श्या॒मि । रा॒यः । पो॒षे॒ण । मा । प॒श्य॒त । इ॒डाः । स्थ । म॒धु॒कृ॒त
इति॑ म॒धु – कृ॒तः । स्यो॒नाः । मा । ए॒ति । वि॒श॒त । इ॒राः ।
म॒दः ॥ स॒ह॒स्र॒पो॒षमि॒ति स॒ह॒स्र – पो॒षम् । वः । पु॒ष्या॒सम् । 23 (50)

1.5.6.4

म॒यि वो॒ रा॒यः श्र॒यन्तां ॥
तत्स॑वि॒तुर्व॑रे॒ण्यं भ॒र्गो दे॒वस्य॑ धी॒महि । धि॒यो यो॒नः प्र॒चोद॑यात् ॥
सो॒मान॑ ७ स्वर॑णं कृ॒णु॒हि ब्र॒ह्म॒णस्प॑ते । क॒क्षी॒वन्तं॑ यँ औ॒शि॒जं ॥
क॒दा च॒न स्त॒रीर॑सि॒ नेन्द्र॑ स॒श्रसि॑ दा॒शुषे॑ ।
उपो॑पे॒न्नु म॒घव॑न्भू॒य इ॒न्नु ते॒ दानं॑ दे॒वस्य॑ पृ॒च्यते ॥
परि॑ त्वा॒ग्ने पु॒रं व॑यं वि॒प्र ७ स॒हस्य॑ धी॒महि ।
धृ॒ष॒द्वर्णं॑ () दि॒वेदि॑वे भे॒त्तारं॑ भ॒ङ्गु॒राव॑तः ॥
अ॒ग्ने गृ॑ह॒पते॑ सु॒गृह॑प॒तिर॒हं त्वया॑ गृ॒हप॑ति॒ना भू॒यास॑ ७ सु॒गृह॑प॒तिर्म॒या
त्वं गृ॑ह॒पति॑ना भू॒याः श॒त ७ हि॒मा॒स्ता॒माशि॑ष॒मा शा॑से तन्त॒वे
ज्यो॑ति॒ष्मतीं॑ ता॒माशि॑ष॒मा शा॑से ऽमु॒ष्मै ज्यो॑ति॒ष्मतीं॑ ॥ 24

1.5.6.4 (Padam)

मयि॑ । वः॑ । रायः॑ । श्रय॑न्ता॒म् ॥ तत् । स॒वि॒तुः॑ । वरे॑ण्यम् । भर्गः॑ ।
दे॒वस्य॑ । धी॒महि॑ ॥ धि॒यः॑ । यः । नः॑ । प्र॒चो॒दया॒दिति॑ प्र-चो॒दया॑त् ॥
सो॒मान॑म् । स्वर॑णम् । कृ॒णु॒हि । ब्र॒ह्म॒णः॑ । प॒ते ॥
कक्षी॑वन्तमि॒ति कक्षी॑ – व॒न्तम् । यः । औ॒शि॒जम् । क॒दा । च॒न ।
स्त॒रीः । अ॒सि । न । इ॒न्द्र । स॒श्र॒सि । दा॒शु॒षे ॥ उ॒पो॒पेत्यु॑प – उ॒प ।
इत् । नु । म॒घव॑न्निति॒ मघ॑ – व॒न् । भु॒यः॑ । इत् । नु । ते । दान॑म् ।
दे॒वस्य॑ । पृ॒च्य॒ते ॥ प॒री॒ति । त्वा । अ॒ग्ने । पु॒रम् । व॒यम् । वि॒प्रम् ।
स॒ह॒स्य । धी॒महि॑ ॥ धृ॒ष॒द्वर्ण॑मि॒ति धृ॒षत् – वर्ण॑म् () । दि॒वेदि॑व इति॒
दि॒वे – दि॒वे । भे॒त्ता॒रम् । भ॒ङ्गु॒राव॑त इति॒ भ॒ङ्गु॒र-व॑तः ॥ अ॒ग्ने ।
गृ॒ह॒प॒त इति॑ गृ॒ह – प॒ते । सु॒गृ॒ह॒प॒तिरि॑ति सु – गृ॒ह॒प॒तिः । अ॒हम् ।
त्वया॑ । गृ॒ह॒प॒तिने॑ति गृ॒ह – प॒तिना॑ । भू॒या॒सम् । सु॒गृ॒ह॒प॒तिरि॑ति
सु – गृ॒ह॒प॒तिः । मया॑ । त्वम् । गृ॒ह॒प॒तिने॑ति गृ॒ह – प॒तिना॑ । भू॒याः ।
श॒तम् । हि॒माः । ताम् । आ॒शि॒षमि॑त्या – शि॒षम् । ए॒ति । शा॒से ।
त॒न्त॒वे । ज्यो॑तिष्मतीम् । ताम् । आ॒शि॒षमि॑त्या – शि॒षम् । ए॒ति ।

शा॒से । अ॒मुष्मै॑ । ज्योति॑ष्मतीम् ॥ 24 (79)

(भू॒यास्त॒-स्वस्तये॑ऽग्ने॒-पुष्या॑सं-धृष॑द्वर्ण॒-मेका॒न्न त्रि॒ॐश॑च्च) (A6)

1.5.7.1

अय॑ज्ञो वा ए॒ष योऽसा॑मोप॒प्रय॑न्तो अ॒ध्वर॑मित्या॒ह स्तोम॑मेवा॒स्मै
युन॑क्त्युपेत्या॒ह प्र॒जा वै प॒शव॑ उपे॒मं लो॒कं प्र॒जामे॒व प॒शूनि॑मं
लो॒कमुपै॑त्यस्य प्र॒त्नाम॑नु द्यु॒तमित्या॑ह सुव॒र्गो वै लो॒कः प्र॒त्नः
सुव॑र्गमे॒व लो॒कं समा॑रोहत्यग्नि॒मूर्द्धा॑ दि॒वः

क॒कुदि॑त्या॒ह मू॒र्द्धानि॑- [] 25

1.5.7.1 (Padam)

अय॑ज्ञः । वै । ए॒षः । यः । अ॒सा॒मा । उ॒प॒प्रय॑न्त इत्यु॒प - प्र॑यन्तः ।
अ॒ध्वर॑म् । इति॑ । आ॒ह । स्तोम॑म् । ए॒व । अ॒स्मै । यु॒नक्ति॑ । उपे॑ति ।
इति॑ । आ॒ह । प्र॒जेति॑ प्र - जा । वै । प॒शवः॑ । उपे॑ति । इ॒मम् ।
लो॒कम् । प्र॒जामि॑ति प्र - जा॒म् । ए॒व । प॒शून् । इ॒मम् । लो॒कम् ।
उपे॑ति । ए॒ति । अ॒स्य । प्र॒त्नाम् । अ॒न्वि॑ति । द्यु॒तम् । इति॑ । आ॒ह ।
सुव॑र्ग इति॑ सुवः - गः । वै । लो॒कः । प्र॒त्नः ।

सुवर्गमिति॑ सुवः – गम् । ए॒व । लो॒कम् । स॒मारो॑ह॒तीति॑
सं – आ॒रो॑हति । अ॒ग्निः । मू॒र्धा॑ । दि॒वः । क॒कुत् । इति॑ । आ॒ह ।
मू॒र्धा॑नम् ॥ 25 (50)

1.5.7.2

मे॒वैन॑ꣳ स॒माना॑नां॑ करोत्यथो॑ दे॒वलो॒कादे॒व म॑नुष्यलो॒के प्र॑ति
तिष्ठत्ययमि॒ह प्र॑थमो॑ धा॒यि धा॒तृभि॒रित्या॑ह॒ मुख्य॑मे॒वैनं॑ करोत्यु॒भा
वा॒मिन्द्रा॑ग्नी आ॒हुव॑द्ध्य॒ इत्या॒हौजो॑ ब॒लमे॒वाव॑ रुन्धे॒ ऽयं॑ ते॒ योनि॑र्
ऋ॒त्विय॑ इत्या॒ह प॒शवो॑ वै र॒यिः प॒शूने॒वाव॑ रुन्धे॒ षड्भि॑रुप॒

तिष्ठते॒ षड्वा – [] 26

1.5.7.2 (Padam)

ए॒व । ए॒नम् । स॒माना॑नाम् । क॒रोति॑ । अथो॒ इति॑ । दे॒वलो॒कादि॑ति
दे॒व – लो॒कात् । ए॒व । म॒नुष्य॒लो॒क इति॑ म॒नुष्य – लो॒के । प्र॑तीति॑ ।
तिष्ठ॑ति । अ॒यम् । इ॒ह । प्र॑थमः । धा॒यि । धा॒तृभि॒रिति॑ धा॒तृ – भिः॑ ।
इति॑ । आ॒ह । मु॒ख्यम् । ए॒व । ए॒नम् । क॒रोति॑ । उ॒भा । वा॒म् ।
इन्द्रा॑ग्नी इतीन्द्र – अ॒ग्नी । आ॒हुव॑द्ध्यै॑ । इति॑ । आ॒ह । ओ॒जः ।

ब॒लम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । अ॒यम् । ते । यो॒निः । ऋ॒त्वियः॑ ।
इति॑ । आ॒ह । प॒शवः॑ । वै । र॒यिः । प॒शून् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
षड्भि॑रिति॑ षट् – भिः । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ । षट् । वै । 26 (50)

1.5.7.3

ऋ॒तव॑ ऋ॒तुष्वे॒व प्र॒ति ति॒ष्ठति॑ षड्भि॑रु॒त्तरा॑भि॒रुप॑ ति॒ष्ठते॑ द्वा॒दश॑
सं॒पद्य॑न्ते द्वा॒दश॑ मा॒साः सँ॒वत्सरः॑ स॒म्व॑त्सर ए॒व प्र॒ति ति॒ष्ठति॑ यथा॑
वै पु॒रुषो॑ऽश्वो॒ गौर्जी॑र्य॒त्येव॑म॒ग्निरा॑हि॒तो जी॑र्यति स॒म्व॑त्सरस्य॑
प॒रस्ता॑दा॒ग्निपा॑व॒मानी॑भि॒रुप॑ ति॒ष्ठते॑ पु॒नर्न॑वमे॒वैन॑म॒जरं॑ करो॒त्यथो॑
पु॒नात्ये॒वोप॑ ति॒ष्ठते॑ यो॒ग ए॒वा॒स्यैष॑ उ॒प ति॒ष्ठते॑ – [] 27

1.5.7.3 (Padam)

ऋ॒तवः॑ । ऋ॒तुषु॑ । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । षड्भि॑रिति॑ षट् – भिः ।
उ॒त्तरा॑भि॒रित्यु॑त् – त॒राभिः॑ । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ । द्वा॒दश॑ । स॒मिति॑ ।
प॒द्यन्ते॑ । द्वा॒दश॑ । मा॒साः । स॒म्व॑त्सर इति॑ सं – व॒त्सरः॑ ।
स॒म्व॑त्सर इति॑ सं – व॒त्सरे॑ । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । यथा॑ । वै ।
पु॒रुषः॑ । अ॒श्वः । गौः । जी॑र्यति । ए॒वम् । अ॒ग्निः ।

आ॒हि॒त॒ इ॒त्या – हि॒तः॑ । जी॒र्य॒ति॒ । स॒म्-व॑त्स॒रस्ये॑ति॒ सं-व॑त्स॒रस्य॑ ।
पर॒स्तात्॑ । आ॒ग्नि॒पा॒व॒मा॒नी॒भि॒रि॒त्या॒ग्नि॑ – पा॒व॒मा॒नी॒भिः॑ । उपे॒ति॑ ।
ति॒ष्ठ॒ते॑ । पु॒न॒र्न॒व॒मि॒ति॑ पु॒नः-न॒व॒म् । ए॒व । ए॒न॒म् । अ॒ज॒र॒म् । क॒रो॒ति॒ ।
अथो॒ इति॑ । पु॒ना॒ति॑ । ए॒व । उपे॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒ते॑ । यो॒गः॑ । ए॒व । अ॒स्य॑ ।
ए॒षः॑ । उपे॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒ते॑ । 27 (50)

1.5.7.4

द॒म॒ ए॒वा॒स्यै॒ष उप॑ ति॒ष्ठ॒ते॑ या॒च्च॒जै॒वा॒स्यै॒षोप॑ ति॒ष्ठ॒ते॑ यथा॒ पा॒पी॒या॒ञ्छे॒य॒स
आ॒ह॒त्य॑ न॒म॒स्य॑ति॒ ता॒दृ॒गे॒व तदा॑ यु॒र्दा अ॒ग्ने॒ऽस्या॒यु॒र्मे दे॒ही॒त्या॒हा*ऽऽयु॒र्दा
ह्ये॒ष व॒र्चो॒दा अ॒ग्ने॒ऽसि॒ व॒र्चो॒ मे दे॒ही॒त्या॒ह व॒र्चो॒दा ह्ये॒ष त॒नू॒पा
अ॒ग्ने॒ऽसि॒ त॒नु॒वं मे॑ पा॒ही॒त्या॒ह – [] 28

1.5.7.4 (Padam)

द॒मः॑ । ए॒व । अ॒स्य॑ । ए॒षः॑ । उपे॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒ते॑ । या॒च्च॒जै॑ । ए॒व ।
अ॒स्य॑ । ए॒षा॑ । उपे॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒ते॑ । यथा॑ । पा॒पी॒या॒न् । श्रे॒य॒से॑ ।
आ॒ह॒त्ये॒त्या – ह॒त्य॑ । न॒म॒स्य॑ति॒ ता॒दृ॒क् । ए॒व । तत् ।
आ॒यु॒र्दा इ॒त्या॒युः – दाः॑ । अ॒ग्ने॑ । अ॒सि॑ । आ॒युः॑ । मे॑ । दे॒हि॑ । इति॑ ।

आ॒ह । आ॒यु॒र्दा इ॒त्यायुः॑ – दाः । हि । ए॒षः । व॒र्चो॒दा इति॑
व॒र्चः – दाः । अ॒ग्ने । अ॒सि । व॒र्चः । मे । दे॒हि । इति॑ । आ॒ह ।
व॒र्चो॒दा इति॑ व॒र्चः – दाः । हि । ए॒षः । त॒नूपा इति॑ तनू – पाः ।
अ॒ग्ने । अ॒सि । त॒नुव॑म् । मे । पा॒हि । इति॑ । आ॒ह । 28 (50)

1.5.7.5

त॒नूपा ह्येषो॑ऽग्ने॒ यन्मे॑ त॒नुवा ऊ॒नं तन्म॑ आ पृ॒णेत्या॑ह॒ यन्मे॑
प्र॒जायै॑ प॒शूना॑मू॒नं तन्म॑ आ पू॒रये॑ति॒ वावै॑तदा॒हचि॒त्राव॑सो स्व॒स्ति ते॑
पा॒रम॑शी॒येत्या॑ह॒ रात्रि॑र्वै चि॒त्राव॑सु॒रव्यु॑ष्ट्यै॒ वा ए॒तस्यै॑ पु॒रा
ब्रा॒ह्म॒णा अ॒भैषु॑र्व्यु॒ष्टिमे॒वाव रु॒न्ध इ॒न्धा॒नास्त्वा श॑त॒ꣳ – [] 29

1.5.7.5 (Padam)

त॒नूपा इति॑ तनू – पाः । हि । ए॒षः । अ॒ग्ने॑ । यत् । मे । त॒नुवाः॑ ।
ऊ॒नम् । तत् । मे । ए॒ति । पृ॒ण । इति॑ । आ॒ह । यत् । मे । प्र॒जाया॑
इति॑ प्र – जायै॑ । प॒शूना॑म् । ऊ॒नम् । तत् । मे । ए॒ति । पू॒रय॑ ।
इति॑ । वाव । ए॒तत् । आ॒ह । चि॒त्राव॑सो इति॑ चि॒त्र – व॒सो ।
स्व॒स्ति । ते॑ । पा॒रम् । अ॒शीय॑ । इति॑ । आ॒ह । रा॒त्रिः । वै ।

चि॒त्राव॑सु॒रिति॑ चि॒त्र – व॒सुः । अ॒व्यु॑ष्ट्या इत्यवि – उ॒ष्ट्यै । वै ।
ए॒तस्यै॑ । पु॒रा । ब्रा॒ह्म॒णाः । अ॒भैषुः॑ । व्यु॒ष्टिमि॒ति वि – उ॒ष्टिम् । ए॒व ।
अवे॑ति । रु॒न्धे । इ॒न्धा॒नाः । त्वा । श॒तम् । 29 (50)

1.5.7.6

हि॒मा इ॒त्याह॑ श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑य आयु॒ष्येवेन्द्रि॑ये प्र॒ति तिष्ठ॑त्येषा
वै सू॒र्मी क॑र्ण॒काव॑त्येतया ह स्म॒ वै दे॒वा अ॒सुरा॑णां श॒तत॑र्हा
स्तृ॑ ह॒न्ति य॑दे॒तया॑ स॒मिध॑मा॒दधा॑ति व॒ज्रमे॒वैत॑च्छ॒तघ्नीं॑ य॒जमा॑नो
भ्रातृ॑व्याय प्र॒ हर॑ति स्तृ॒त्या अ॒छं॒बट्का॑रं सं त्वम॑ग्ने सू॒र्यस्य॑
वर्च॑साऽग॒था इ॒त्याहै॑त॒त्त्वम॑सी॒दम॑हं () भू॒यास॑मि॒ति वा॒वैत॑दाह त्वम॑ग्ने
सू॒र्यव॑र्चा अ॒सीत्या॑हाऽऽशि॒षमे॒वैता॑मा शा॒स्ते ॥ 30

1.5.7.6 (Padam)

हि॒माः । इति॑ । आ॒ह । श॒तायु॑रिति॑ श॒त – आ॒युः । पु॒रुषः॑ । श॒तेन्द्रि॑य
इति॑ श॒त – इन्द्रि॑यः । आ॒युषि॑ । ए॒व । इन्द्रि॑ये । प्र॒तीति॑ । तिष्ठ॑ति ।
ए॒षा । वै । सू॒र्मी । क॑र्ण॒काव॑तीति॑ क॑र्ण॒क-व॑ती । ए॒तया॑ । ह । स्म ।
वै । दे॒वाः । अ॒सुरा॑णाम् । श॒तत॑र्हानिति॑ श॒त – त॑र्हान् ।

तृ॒ह॒न्ति॑ । यत् । ए॒तया॑ । स॒मि॒ध॒मि॒ति॑ सं-इ॒धम् ।
 आ॒द॒धा॒ती॒त्या॑ – द॒धा॒ति॑ । व॒ज्रम् । ए॒व । ए॒तत् । श॒त॒घ्नी॒मि॒ति॑
 श॒त – घ्नी॒म् । य॒ज॒मा॒नः॑ । भ्रा॒तृ॒व्या॒य । प्रे॒ति॑ । ह॒र॒ति॑ । स्तृ॒त्यै॑ ।
 अ॒छं॒बट्॒का॒र॒मि॒त्य॒छं॒बट् – का॒र॒म् । स॒मि॒ति॑ । त्वम् । अ॒ग्ने॑ । सूर्य॑स्य ।
 वर्च॑सा । अ॒ग॒थाः॑ । इ॒ति॑ । आ॒ह॒ । ए॒तत् । त्वम् । अ॒सि॑ । इ॒दम् ।
 अ॒हम् () । भू॒या॒सम् । इ॒ति॑ । वा॒व । ए॒तत् । आ॒ह॒ । त्वम् । अ॒ग्ने॑ ।
 सूर्य॑वर्चा इति सूर्य॑ – वर्चाः॑ । अ॒सि॑ । इ॒ति॑ । आ॒ह॒ ।
 आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ए॒व । ए॒ता॒म् । ए॒ति॑ । शा॒स्ते॑ ॥ 30 (66)

(मूर्ध्ना॒न॒-ष॒ड्वा-ए॒ष उप॑ तिष्ठते-पा॒ही॒त्या॒ह-श॒त-म॒ह॒-
 षोड॑श च) (A7)

1.5.8.1

सं प॒श्या॒मि प्र॒जा अ॒ह॒मि॒त्या॒ह॒ या॒व॒न्त ए॒व ग्रा॒म्याः॑ प॒श॒व॒स्ता॒ने॒वा॒व
 रु॒न्धेऽम्भः॑ स्था॒म्भो॑ वो भक्षी॒ये॒त्या॒हा॒म्भो॑ ह्ये॒ता म॒हः॑ स्थ॒ महो॑ वो
 भक्षी॒ये॒त्या॒ह॒ महो॑ ह्ये॒ताः स॒हः॑ स्थ॒ सहो॑ वो भक्षी॒ये॒त्या॒ह॒ सहो॑
 ह्ये॒ता ऊ॒र्जः॑ स्थो॒र्जो॑ वो भक्षी॒ये॒त्या॒ह॒ – [] 31

1.5.8.1 (Padam)

समि॑ति । प॒श्या॒मि । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । अ॒हम् । इति॑ । आ॒ह ।
याव॑न्तः । ए॒व । ग्रा॒म्याः । प॒शवः॑ । तान् । ए॒व । अवे॑ति । रु॒न्धे ।
अ॑ंभः । स्थ । अ॑ंभः । वः । भ॒क्षी॒य । इति॑ । आ॒ह । अ॑ंभः । हि ।
ए॒ताः । म॒हः । स्थ । म॒हः । वः । भ॒क्षी॒य । इति॑ । आ॒ह । म॒हः ।
हि । ए॒ताः । स॒हः । स्थ । स॒हः । वः । भ॒क्षी॒य । इति॑ । आ॒ह ।
स॒हः । हि । ए॒ताः । ऊ॒र्जः । स्थ । ऊ॒र्जम् । वः । भ॒क्षी॒य ।
इति॑ । 31 (50)

1.5.8.2

हो॒र्जो ह्ये॑ता रेव॑ती रम॑द्ध्व॒मित्या॑ह प॒शवो॑ वै रेव॑तीः प॒शून्ने॒वात्मन्॑
रम॑यत इ॒हैव स्ते॒तो माऽप॑ गा॒तेत्या॑ह ध्रु॒वा ए॒वैना॑ अन॒पगाः॑ कुरु॒त
इष्ट॑क॒चिद्वा॑ अ॒न्योऽग्निः॑ प॒शुचि॑दन्यः स॒हि॒तासि॑ विश्व॒रूपी॑रिति॑
व॒त्सम॑भि मृ॒शत्यु॑पै॒वैनं॑ धत्ते प॒शुचि॑तमे॒नं कुरु॑ते प्र – [] 32

1.5.8.2 (Padam)

आ॒ह । ऊ॒र्जः । हि । ए॒ताः । रेव॑तीः । रम॑द्ध्वम् । इति॑ । आ॒ह ।
प॒शवः॑ । वै । रेव॑तीः । प॒शून् । ए॒व । आ॒त्मन् । रम॑यते । इ॒ह । ए॒व ।

स्त । इतः । मा । अपेति । गात । इति । आह । ध्रुवाः । एव ।
एनाः । अनपगा इत्यनप-गाः । कुरुते । इष्टकचिदितीष्टक-चित् ।
वै । अन्यः । अग्निः । पशुचिदिति पशु – चित् । अन्यः ।
सं॒हितेति सं – हिता । असि । विश्वरूपीरिति विश्व – रूपीः ।
इति । वथ्सम् । अभीति । मृशति । उपेति । एव । एनम् । धत्ते ।
पशुचितमिति पशु – चितम् । एनम् । कुरुते । प्रेति । 32 (50)

1.5.8.3

वा एषोऽस्माल्लो॒काच्च्यवते॑ य आ॒हवनी॑यमुप तिष्ठते॑ गार्॒हपत्य॑मुप
तिष्ठते॑ ऽस्मिन्ने॒व लो॒के प्रति॑ तिष्ठत्यथो॒ गार्॒हपत्या॑यैव नि हुते
गाय॒त्रीभि॒रुप तिष्ठते॑ तेजो॒ वै गाय॒त्री तेज॑ ए॒वात्मन् धत्ते॑ऽथो॒ यदे॒तं
तृच॑मन्वाह॒ संत॑त्यै गार्॒हपत्यं॑ वा अनु॒ द्विपादो॑ वीराः प्र जायन्ते
य एवं वि॒द्वान् द्वि॒पदा॑भि गार्॒हपत्य॑मुपतिष्ठत – [] 33

1.5.8.3 (Padam)

वै । एषः । अस्मात् । लोकात् । च्यवते । यः ।
आ॒हवनी॑यमित्या॒ – ह॒वनी॑यम् । उ॒पतिष्ठ॑त इत्युप – तिष्ठते ।

गार्.ह॑प॒त्यमि॒ति॒ गार्.ह॑ – प॒त्यम् । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ । अ॒स्मिन् ।
 ए॒व । लो॒के । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । अथो॒ इति॑ ।
 गार्.ह॑प॒त्यायेति॑ गार्.ह॑ – प॒त्याय॑ । ए॒व । नी॒ति । हु॒ते । गा॒यत्रीभिः॑ ।
 उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ । तेजः॑ । वै । गा॒यत्री । तेजः॑ । ए॒व । आ॒त्मन् ।
 ध॒त्ते । अथो॒ इति॑ । यत् । ए॒तम् । तृ॒चम् । अ॒न्वाहेत्य॑नु – आ॒ह ।
 सं॒त॒त्या इति॑ सं – त॒त्यै । गार्.ह॑प॒त्यमि॒ति॒ गार्.ह॑ – प॒त्यम् । वै ।
 अ॒न्विति॑ । द्वि॒पाद॑ इति॑ द्वि – पा॒दः । वी॒राः । प्रेति॑ । जा॒यन्ते॑ । यः ।
 ए॒वम् । वि॒द्वान् । द्वि॒पदा॑भिरिति॑ द्वि – प॒दाभिः॑ । गार्.ह॑प॒त्यमि॒ति॒
 गार्.ह॑ – प॒त्यम् । उ॒पति॑ष्ठत॒ इत्यु॑प – ति॒ष्ठते॑ । 33 (50)

1.5.8.4

आ॒ऽस्य॑ वी॒रो जा॒यत॑ ऊ॒र्जा वः॑ प॒श्यांँ यू॒र्जा मा॑ प॒श्यते॑-त्या॒हा
 ऽऽशि॒षमे॒वैता॒मा शा॒स्ते तथ्स॑वि॒तुर्वै॑र॒ण्यमि॒त्याह॑ प्र॒सूत्यै॑ सो॒मान॑
 स्वर॑णमि॒त्याह॑ सोम॒पीथ॑मे॒वाव॑ रु॒न्धे कृ॑णु॒हि ब्र॑ह्मणस्प॒त इत्या॑ह
 ब्र॒ह्मव॑र्च॒समे॒वाव॑ रु॒न्धे क॒दा च॒न स्त॒रीर॑सीत्या॒ह न स्त॒रीꣳ
 रा॒त्रिंँ व॑सति – [] 34

1.5.8.4 (Padam)

ए॒ति । अ॒स्य॒ । वी॒रः॒ । जा॒य॒ते॒ । ऊ॒र्जा॒ । वः॒ । प॒श्या॒मि॒ । ऊ॒र्जा॒ ।
मा॒ । प॒श॒य॒त॒ । इ॒ति॒ । आ॒ह॒ । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ए॒व ।
ए॒ता॒म् । ए॒ति॒ । शा॒स्ते॒ । तत् । स॒वि॒तुः॑ । व॒रे॒ण्य॒म् । इ॒ति॒ । आ॒ह॒ ।
प्र॒सू॒त्या॑ इ॒ति॒ प्र – सू॒त्यै॑ । सो॒मा॒न॒म् । स्व॒र॒ण॒म् । इ॒ति॒ । आ॒ह॒ ।
सो॒म॒पी॒थ॒मि॒ति॒ सो॒म – पी॒थ॒म् । ए॒व । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे॒ । कृ॒णु॒हि॒ ।
ब्र॒ह्म॒णः॑ । प॒ते॒ । इ॒ति॒ । आ॒ह॒ । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒मि॒ति॒ ब्र॒ह्म॒-व॒र्च॒स॒म् । ए॒व ।
अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे॒ । क॒दा॒ । च॒न॒ । स्त॒रीः॑ । अ॒सि॒ । इ॒ति॒ । आ॒ह॒ । न॒ ।
स्त॒री॒म् । रा॒त्रि॒म् । व॒स॒ति॒ । 34 (50)

1.5.8.5

य॒ ए॒वं॑ वि॒द्वान॒ग्नि॒मु॒प॒ति॒ष्ठ॒ते॒ परि॑ त्वा॒ग्ने॒ पु॒रं॑ व॒य॒मि॒त्या॒ह॑
परि॒धि॒मे॒वै॒तं॑ परि॑ द॒धा॒त्य॒स्क॒न्दा॒या॒ग्ने॑ गृ॒ह॒प॒त॒ इ॒त्या॒ह॑
यथा॒य॒जु॒रे॒वै॒त॒च्छ॒त॑ हि॒मा॒ इ॒त्या॒ह॑ श॒तं॑ त्वा॒ हे॒म॒न्ता॒नि॒न्धि॒षी॒ये॒ति॒ वा॒
वै॒त॒दा॒ह॑ पु॒त्र॒स्य॑ ना॒म॒ गृ॒ह्णा॒त्य॒न्ना॒द॒मे॒वैनं॑ क॒रो॒ति॒ ता॒मा॒शि॒ष॒मा॒ शा॒से॒
त॒न्त॒वे॒ ज्यो॒ति॒ष्म॒ती॒मि॒ति॒ ब्रू॒या॒द्य॒स्य॑ पु॒त्रो॒ऽजा॒तः॑ स्या॒त् ते॒ज॒स्व्ये॒वा॒स्य॑

ब्रह्मवर्चसी पुत्रो जायते तामाशिषमा शासे ऽमुष्मै ज्योतिष्मती ()
मिति ब्रूयाद्यस्य पुत्रो जातः स्यात् तेज एवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं
दधाति ॥ 35

1.5.8.5 (Padam)

यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । उपतिष्ठत इत्युप – तिष्ठते । परीति ।
त्वा । अग्ने । पुरम् । वयम् । इति । आह । परिधिमिति परि-धिम् ।
एव । एतम् । परीति । दधाति । अस्कन्दाय । अग्ने । गृहपत इति
गृह – पते । इति । आह । यथायजुरिति यथा – यजुः । एव ।
एतत् । शतम् । हिमाः । इति । आह । शतम् । त्वा । हेमन्तान् ।
इन्धिषीय । इति । वाव । एतत् । आह । पुत्रस्य । नाम । गृह्णाति ।
अन्नादमित्यन्न – अदम् । एव । एनम् । करोति । ताम् । आशिष
मित्या-शिषम् । एति । शासे । तन्तवे । ज्योतिष्मतीम् () । इति ।
ब्रूयात् । यस्य । पुत्रः । अजातः । स्यात् । तेजस्वी । एव । अस्य ।
ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म – वर्चसी । पुत्रः । जायते । ताम् ।
आशिषमित्या – शिषम् । एति । शासे । अमुष्मै । ज्योतिष्मतीम् ।

इति॑ । ब्रू॒यात् । यस्य॑ । पु॒त्रः । जा॒तः । स्यात् । तेजः॑ । ए॒व ।

अ॒स्मिन् । ब्र॒ह्मव॑र्चसमिति॑ ब्र॒ह्म – व॒र्चस॑म् । द॒धाति॑ ॥ 35 (79)

(ऊ॒र्जं॑ वो॒ भक्षी॑येति॒-प्र-गा॒र्हप॑त्यमु॒पति॑ष्ठते॒-वस॑ति॒-ज्योति॑ष्मती॒-

मेका॒न्न त्रि॒ंशच्च॑) (A8)

1.5.9.1

अ॒ग्नि॒हो॒त्रं जु॑होति॒ यदे॒व किं॑ च॒ यज॑मानस्य॒ स्वं तस्यै॒व तद्रे॑तः
सिञ्च॑ति प्र॒जन॑ने प्र॒जन॑नं॒ हि वा॑ अ॒ग्नि॒रथौष॑धीरन्त॒गता॑ द॒हति॑
तास्त॑तो भू॒यसीः॑ प्र जा॒यन्ते॒ यथ्सा॒यं जु॑होति॒ रेत॑ ए॒व तथ्सि॑ञ्चति॒
प्रैव॑ प्रा॒तस्त॑नेन॒ जन॑यति॒ तद्रे॑तः॒ सिक्तं॑ न त्वष्ट्राऽवि॒कृतं॑ प्रजा॒यते॑
याव॑च्छो॒ वै रेत॑सः॒ सिक्त॑स्य॒ – [] 36

1.5.9.1 (Padam)

अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॑त्यग्नि॒ – हो॒त्रम् । जु॑होति॒ । यत् । ए॒व । किम् । च ।
यज॑मानस्य॒ । स्वम् । तस्य॑ । ए॒व । तत् । रेतः॑ । सिञ्च॑ति । प्र॒जन॑नं
इति॑ प्र – जन॑ने । प्र॒जन॑नमिति॑ प्र – जन॑नम् । हि । वै । अ॒ग्निः ।
अथ॑ । ओष॑धीः । अन्त॑गता॒ इत्यन्त॑ – ग॒ताः । द॒हति॑ । ताः । ततः॑ ।

भू॒य॒सीः । प्रेति॑ । जा॒य॒न्ते । यत् । सा॒य॒म् । जु॒होति॑ । रे॒तः । ए॒व ।
तत् । सि॒ञ्च॒ति । प्रेति॑ । ए॒व । प्रा॒त॒स्त॒ने॒नेति॑ प्रा॒तः – त॒ने॒न ।
ज॒न॒य॒ति । तत् । रे॒तः । सि॒क्त॒म् । न । त्व॒ष्ट्रा ॥
अ॒वि॒कृत॑मि॒त्य॒वि – कृत॑म् । प्रेति॑ । जा॒य॒ते । या॒व॒च्छ इति॑
या॒व॒त् – शः । वै । रे॒त॒सः । सि॒क्त॒स्य । 36 (50)

1.5.9.2

त्व॒ष्ट्रा रू॒पाणि॑ वि॒करो॑ति॒ ता॒व॒च्छो वै तत्प्र॑ जा॒य॒त ए॒ष वै दै॒व्य॒स्त्व॒ष्ट्रा
यो य॒ज॒ते ब॒ह्वी॑भि॒रुप॑ ति॒ष्ठते॑ रे॒त॒स ए॒व सि॒क्त॒स्य बहु॑शो रू॒पाणि॑ वि
क॒रोति॑ स प्रै॒व जा॒य॒ते श्वः॑श्चो भू॒यान् भव॑ति॒ य ए॒वं
ॐ वि॒द्वान॒ग्निमु॑प॒तिष्ठ॑ते ऽह॑र्दे॒वाना॒मासी॒द्-रा॒त्रि॒रसु॑राणां तेऽसु॑रा यद्दे॒वानां ॥
ॐ वि॒त्तं ॐ वे॒द्य॒मासी॒त्तेन॑ सह – [] 37

1.5.9.2 (Padam)

त्व॒ष्ट्रा ॥ रू॒पाणि॑ । वि॒क॒रो॒तीति॑ वि – क॒रोति॑ । ता॒व॒च्छ इति॑
ता॒व॒त्-शः । वै । तत् । प्रेति॑ । जा॒य॒ते । ए॒षः । वै । दै॒व्यः । त्व॒ष्ट्रा ॥
यः । य॒ज॒ते । ब॒ह्वी॑भिः । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ । रे॒त॒सः । ए॒व । सि॒क्त॒स्य ।

बहु॑श इति॑ बहु – शः । रूपा॑णि । वी॑ति । करो॑ति । सः । प्रेति॑ ।
ए॒व । जा॒यते॑ । श्वः॑ श्व इति॑ श्वः – श्वः । भू॒यान् । भव॑ति । यः ।
ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्निम् । उ॒पति॑ष्ठत इत्यु॒प – ति॑ष्ठते । अ॒हः ।
दे॒वाना॑म् । आसी॑त् । रा॒त्रिः । अ॒सुरा॑णाम् । ते । अ॒सुराः ।
यत् । दे॒वाना॑म् । वि॒त्तम् । वे॒द्यम् । असी॑त् । तेन॑ । स॒ह । 37 (50)

1.5.9.3

रा॒त्रिं प्रा॑ऽवि॒शन्ते॑ दे॒वा ही॒ना अ॑म॒न्यन्त॑ तेऽप॒श्यन्ना॑ग्नेयी रा॒त्रिरा॑ग्नेयाः
प॒शव॑ इ॒ममे॒वाग्नि॑ स्त॒वाम॑ स नः॑ स्तु॒तः प॒शून् पु॑नर्दा॒स्यतीति॑
तेऽग्नि॑मस्तु॒वन्त्स ए॒भ्यः स्तु॒तो रा॒त्रिया॑ अ॒ध्यह॑रभि प॒शून्नि॑रार्ज॒ते
दे॒वाः प॒शून् वि॒त्त्वा का॒मा अ॑कुर्व॒त य ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निमु॑पति॑ष्ठते
प॒शुमा॑न् भव– [] 38

1.5.9.3 (Padam)

रा॒त्रिम् । प्रेति॑ । अ॒वि॒शन् । ते । दे॒वाः । ही॒नाः । अ॒म॒न्यन्त॑ । ते ।
अ॒प॒श्यन् । आ॒ग्नेयी॑ । रा॒त्रिः । आ॒ग्नेयाः । प॒शवः॑ । इ॒मम् । ए॒व ।
अ॒ग्निम् । स्त॒वाम॑ । सः । नः॑ । स्तु॒तः । प॒शून् । पु॑नः । दा॒स्यति॑ ।

इति॑ । ते । अ॒ग्निम् । अ॒स्तु॒वन् । सः । ए॒भ्यः । स्तु॒तः । रा॒त्रि॒याः ।
अ॒धी॒ति । अ॒हः । अ॒भी॒ति । प॒शून् । नि॒रि॒ति । आ॒र्ज॒त् । ते । दे॒वाः ।
प॒शून् । वि॒त्त्वा । का॒मान् । अ॒कु॒र्व॒त् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।
अ॒ग्निम् । उ॒प॒ति॒ष्ठ॒त् इत्यु॑प – तिष्ठ॑ते । प॒शु॒मा॒नि॒ति प॒शु – मा॒न् ।

भव॑ति । 38 (50)

1.5.9.4

त्या॒दि॒त्यो वा अ॒स्मा॒ल्लो॒का॒दमुं॑ लो॒कमै॒त्सो ऽमुं॑ लो॒कं ग॒त्वा पुन॑रि॒मं
लो॒कम॒भ्य॒द्ध्य॒य॒त् स इ॒मं लो॒कमा॒ग॒त्य मृ॒त्यो॒र॒बि॒भे॒न्मृ॒त्युसं॑यु॒त
इ॒व ह्य॑यं लो॒कः सोऽम॑न्य॒ते – ममे॒वा॒ग्नि॑ स्त॒वानि॑ स मा॒ स्तु॒तः
सु॒व॒र्गं लो॒कं ग॑मयिष्य॒तीति॑ सोऽग्नि॑म॒स्तौ॒त् स ए॒न॑ स्तु॒तः सु॒व॒र्गं
लो॒कम॑गमय॒द्य – [] 39

1.5.9.4 (Padam)

आ॒दि॒त्यः । वै । अ॒स्मा॒त् । लो॒का॒त् । अ॒मुम् । लो॒कम् । ऐ॒त् । सः ।
अ॒मुम् । लो॒कम् । ग॒त्वा । पुनः॑ । इ॒मम् । लो॒कम् । अ॒भी॒ति ।
अ॒द्ध्य॒य॒त् । सः । इ॒मम् । लो॒कम् । आ॒ग॒त्ये॒त्या – ग॒त्य । मृ॒त्योः ।

अ॒बि॒भेत् । मृ॒त्युस॑म्यु॒त इति॑ मृ॒त्यु-स॑म्यु॒तः । इ॒व । हि । अ॒यम् ।
लो॒कः । सः । अ॒म॒न्य॒त । इ॒मम् । ए॒व । अ॒ग्नि॒म् । स्त॒वा॒नि । सः ।
मा । स्तु॒तः । सु॒व॒र्गमि॑ति सु॒वः-ग॑म् । लो॒कम् । ग॒म॒यिष्य॑ति । इति॑ ।
सः । अ॒ग्नि॒म् । अ॒स्तौ॒त् । सः । ए॒नम् । स्तु॒तः ।
सु॒व॒र्गमि॑ति सु॒वः – ग॑म् । लो॒कम् । अ॒ग॒म॒य॒त् । यः । 39 (50)

1.5.9.5

ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निमु॑प॒तिष्ठ॑ते सु॒व॒र्गमे॒व लो॒कमे॑ति स॒र्वमा॑यु॒रेत्य॑भि
वा ए॒षोऽग्नी॑ आ रो॒हति॑ य ए॒नावु॑प॒तिष्ठ॑ते यथा॒ खलु॑ वै
श्रेया॑न॒भ्यारू॑ढः का॒म॒य॒ते तथा॑ क॒रोति॑ न॒क्तमु॑प तिष्ठ॒ते न प्रा॑तः
सꣳ हि न॒क्तं व्र॑तानि सृ॒ज्यन्ते॑ स॒ह श्रेया॑ꣳश्च पापी॑याꣳश्चा॒साते॑
ज्योति॑र्वा अ॒ग्निस्त॑मो रा॒त्रिर्य॑ – [] 40

1.5.9.5 (Padam)

ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्नि॒म् । उ॒प॒तिष्ठ॑त इत्यु॑प – तिष्ठ॑ते । सु॒व॒र्गमि॑ति
सु॒वः – ग॑म् । ए॒व । लो॒कम् । ए॒ति । स॒र्वम् । आ॒युः । ए॒ति ।
अ॒भी॒ति । वै । ए॒षः । अ॒ग्नी इति॑ । ए॒ति । रो॒ह॒ति । यः । ए॒नौ ।

उ॒प॒ति॒ष्ठ॒त॒ इ॒त्यु॒प – ति॒ष्ठ॒ते । य॒था॑ । ख॒लु॑ । वै । श्रे॒या॒न् ।
अ॒भ्या॒रू॒ढ इ॒त्य॒भि – आ॒रू॒ढः । का॒म॒य॒ते । त॒था॑ । क॒रो॒ति॒ । न॒क्त॒म् ।
उ॒पे॒ति॒ । ति॒ष्ठ॒ते । न । प्रा॒तः॑ । स॒मि॒ति॒ । हि॒ । न॒क्त॒म् । व्र॒ता॒नि॒ ।
सृ॒ज्य॒न्ते॑ । स॒ह । श्रे॒या॒न् । च॒ । पा॒पी॒या॒न् । च॒ । आ॒सा॒ते इति॑ ।
ज्यो॒तिः॑ । वै । अ॒ग्निः॑ । त॒मः॑ । रा॒त्रिः॑ । यत् । 40 (50)

1.5.9.6

न॒क्त॒मु॒प॒ति॒ष्ठ॒ते ज्यो॒ति॒षै॒व त॒म॒स्तर॑-त्यु॒प॒स्थे॒योऽग्नी॑(३) नो॒प॒स्थे॒या(३)
इ॒त्या॒हुर्म॑नु॒ष्या॒ये॒न्वै योऽह॑र॒ह॒त्याऽथै॒नं॑ या॒च॒ति॒ स इ॒न्वै
त॒मु॒पा॒र्च्छ॒त्य॒थ॒ को॒ दे॒वा॒न॒ह॒र॒ह॒र्या॒चि॒ष्य॒ती॒ति॒ तस्मा॑न्नो॒प॒स्थे॒योऽथो॑
ख॒ल्वा॒हु॒रा॒शि॒षे॒ वै कं॑ या॒ज॒मा॒नो॒ यज॑त॒ इत्ये॒षा॒ ख॒लु॒ वा – [] 41

1.5.9.6 (Padam)

न॒क्त॒म् । उ॒प॒ति॒ष्ठ॒त॒ इ॒त्यु॒प – ति॒ष्ठ॒ते । ज्यो॒ति॒षा॑ । ए॒व । त॒मः॑ । त॒र॒ति॒ ।
उ॒प॒स्थे॒य इ॒त्यु॒प – स्थे॒यः॑ । अ॒ग्नी॑(३)ः । न । उ॒प॒स्थे॒या(३)
इ॒त्यु॒प-स्थे॒या(३)ः॑ । इति॑ । आ॒हुः॑ । म॒नु॒ष्या॒य । इत् । नु॒ । वै । यः॑ ।
अ॒ह॒र॒ह॒रि॒त्य॒हः॑ – अ॒हः॑ । आ॒ह॒त्ये॒त्या – ह॒त्य॑ । अथ॑ । ए॒न॒म् ।

याच॑ति । सः । इत् । नु । वै । तम् । उपेति॑ । ऋच्छति॑ । अथ॑ ।
 कः । दे॒वान् । अ॒हर॒हरि॒त्यहः॑ – अ॒हः । याचि॑ष्यति । इति॑ । तस्मा॑त् ।
 न । उप॒स्थेय॑ इत्युप – स्थेयः॑ । अथो॑ इति । खलु॑ । आहुः॑ ।
 आ॒शिष॑ इत्या – शिषे॑ । वै । कम् । यज॑मानः । यज॑ते । इति॑ ।
 ए॒षा । खलु॑ । वै । 41 (50)

1.5.9.7

आहि॑ताग्नेरा॒शी र्यद॑ग्निमुपतिष्ठते॑ तस्मा॑दुप॒स्थे यः प्रजा॑पतिः
 प॒शून्सृ॑जत ते सृ॒ष्टा अ॒होरा॒त्रे प्राऽ*वि॑शन् ताञ्छन्दो॑भिरन्वविन्दद् –
 यच्छन्दो॑भिरुपतिष्ठते॑ स्वमे॒व तदन्वि॑च्छति न तत्र जा॒म्यस्ती॑ – त्याहु॒र्यो
 ऽहर॑हरुप तिष्ठत इति॑ यो वा अ॒ग्निं प्र॒त्यङ्ङुप॑ तिष्ठते॑ प्रत्ये॒नमो॑षति यः
 प॒राङ् वि॒ष्वङ् प्र॒जया॑ प॒शुभि॑ () रेति॑ कवातिर्यङ्ङिवोप तिष्ठेत नैनं
 प्रत्यो॑षति न वि॒ष्वङ् प्र॒जया॑ प॒शुभि॑रेति ॥ 42

1.5.9.7 (Padam)

आहि॑ताग्नेरि॒त्याहि॑त – अ॒ग्नेः । आ॒शीरि॒त्या – शीः॑ । यत् । अ॒ग्निम् ।
 उप॒तिष्ठ॑त इत्युप – तिष्ठते॑ । तस्मा॑त् । उप॒स्थेय॑ इत्युप – स्थेयः॑ ।
 प्रजा॑पतिरिति॑ प्रजा – पतिः॑ । प॒शून् । अ॒सृज॑त । ते । सृ॒ष्टाः ।

अ॒हो॒रा॒त्रे इत्य॑हः – रा॒त्रे । प्रेति॑ । अ॒वि॒श॒न् । तान् । छन्दो॑भि॒रिति॑
छन्दः॑-भिः । अ॒न्वि॒ति । अ॒वि॒न्द॒त् । यत् । छन्दो॑भि॒रिति॑ छन्दः॑-भिः ।
उ॒प॒ति॒ष्ठ॒त इत्यु॑प – ति॒ष्ठ॒ते । स्व॒म् । ए॒व । तत् । अ॒न्वि॒ति । इ॒च्छ॒ति ।
न । तत्र॑ । जा॒मि । अ॒स्ति । इति॑ । आ॒हुः । यः ।
अ॒ह॒र॒ह॒रि॒त्यहः॑ – अ॒हः । उ॒प॒ति॒ष्ठ॒त इत्यु॑प – ति॒ष्ठ॒ते । इति॑ । यः ।
वै । अ॒ग्नि॒म् । प्र॒त्यङ् । उ॒प॒ति॒ष्ठ॒त इत्यु॑प – ति॒ष्ठ॒ते । प्र॒ती॒ति । ए॒न॒म् ।
ओ॒ष॒ति । यः । प॒राङ् । वि॒ष्वङ् । प्र॒ज॒येति॑ प्र – जया॑ । प॒शु॒भि॒रिति॑
प॒शु – भिः () । ए॒ति । क॒वा॒ति॒र्यङ्ङि॒ति क॒वा – ति॒र्यङ्ङि॒ । इ॒व ।
उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठे॒त । न । ए॒न॒म् । प्र॒त्यो॒ष॒तीति॑ प्र॒ति – ओ॒ष॒ति । न ।
वि॒ष्वङ् । प्र॒ज॒येति॑ प्र – जया॑ । प॒शु॒भि॒रिति॑ प॒शु – भिः ।
ए॒ति ॥ 42 (63) (सि॒क्त॒स्य-स॒ह-भ॒वति॑-यो-यत्-ख॒लु वै-प॒शु॒भि-
स्त्रयो॑दश च) (A9)

1.5.10.1

म॒म नाम॑ प्र॒थ॒मं जा॒त॒वेदः॑ पि॒ता मा॒ता च॑ द॒ध॒तु॒र्यद॑ग्रे ।
तत्त्वं बि॒भृ॒हि पुन॑रा म॒दैतो॑स्त॒वाहं॑ नाम॑ बि॒भ॒रा॒ण्यग्ने॑ ॥

मम॑ नाम॑ तव॑ च जा॒तवे॒दो वा॒स॒सी इ॒व वि॒व॒सा॒नौ ये च॒रा॒वः ।
आ॒यु॒षे त्वं जी॒व॒से व॒यं य॑था॒य॒थं वि॑ परि॒ द॒धा॒व॒है पुन॑स्ते ॥
नमो॑ऽग्नये॑ ऽप्र॒ति॒वि॒द्वाय॑ नमो॑ऽना॒धृ॒ष्टाय॑ नमः॑ स॒म्राज॑ ॥

अ॒षाढो – [] 43

1.5.10.1 (Padam)

मम॑ । नाम॑ । प्र॒थ॒मम् । जा॒तवे॒द इति॑ जा॒त – वे॒दः । पि॒ता । मा॒ता ।
च॒ । द॒ध॒तुः । यत् । अ॒ग्रे ॥ तत् । त्वम् । बि॒भृ॒हि । पुनः॑ । एति॑ ।
मत् । ऐ॒तो॒रि॒त्या – ए॒तोः । तव॑ । अ॒हम् । नाम॑ । बि॒भ॒रा॒णि ।
अ॒ग्ने ॥ मम॑ । नाम॑ । तव॑ । च॒ । जा॒तवे॒द इति॑ जा॒त – वे॒दः ।
वा॒स॒सी इति॑ । इ॒व । वि॒व॒सा॒ना॒वि॒ति वि॒-व॒सा॒नौ । ये इति॑ । च॒रा॒वः ॥
आ॒यु॒षे । त्वम् । जी॒व॒से । व॒यम् । य॒था॒य॒थमि॑ति॒ यथा॒-य॒थम् । वि॑ ।
प॒री॒ति । द॒धा॒व॒है । पुनः॑ । ते इति॑ ॥ नमः॑ । अ॒ग्नये॑ ।
अ॒प्र॒ति॒वि॒द्वायेत्य॑प्र॒ति – वि॒द्वाय॑ । नमः॑ । अ॒ना॒धृ॒ष्टायेत्य॑ना – धृ॒ष्टाय॑ ।
नमः॑ । स॒म्राज॑ इति॑ सं – रा॒ज ॥ अ॒षाढः॑ । 43 (50)

1.5.10.2

अ॒ग्निर्बृ॒हद्व॒या वि॒श्वजि॒त्सह॑न्त्यः श्रेष्ठो॑ गन्धर्वः ॥
त्वत्पि॑तारो अ॒ग्ने दे॒वास्त्वा-मा॑हुतयस्त्व-द्वि॒वाच॑नाः ।
सं मा॑मायु॒षा सं गौ॑पत्येन सु॒हिते॑ मा धाः ॥
अ॒यम॒ग्निः श्रेष्ठ॑तमो ऽयं भग॑वत्तमो ऽयं सह॑स्रसा॒तमः॑ ।
अ॒स्मा अ॑स्तु सु॒वीर्यं॑ ॥
मनो॑ ज्योति॑र्जुषता॒माज्यं॑ वि॒च्छिन्नं॑ य॒ज्ञं स॑मिमं दधातु ।
या इ॒ष्टा उ॒षसो॑ नि॒मृच॑श्च ताः सं द॑धामि ह॒विषा॑ घृ॒तेन॑ ॥
प॒यस्व॑तीरोषधयः – [] 44

1.5.10.2 (Padam)

अ॒ग्निः । बृ॒हद्व॒या इति॑ बृ॒हत् – व॒याः । वि॒श्वजि॒दिति॑ वि॒श्व – जि॒त् ।
सह॑न्त्यः । श्रेष्ठः । गन्धर्वः ॥ त्वत्पि॑तार इति॑ त्वत्-पि॒तारः । अ॒ग्ने ।
दे॒वाः । त्वा॑माहुतय इति॑ त्वा॒म् – आ॑हुतयः । त्वद्वि॒वाच॑ना इति॑
त्वत् – वि॒वाच॑नाः ॥ स॒मिति॑ । मा॒म् । आ॒युषा॑ । स॒मिति॑ । गौ॒पत्ये॑न ।
सु॒हित॑ इति॑ सु – हि॒ते । मा॒ । धाः ॥ अ॒यम् । अ॒ग्निः ।

श्रेष्ठ॑त॒म इति॑ श्रेष्ठ॑ – त॒मः । अ॒यम् । भ॒गव॑त्त॒म इति॑ भ॒गव॑त्-त॒मः ।
अ॒यम् । स॒हस्र॑सा॒तम॑ इति॑ स॒हस्र॑ – सा॒तमः॑ ॥ अ॒स्मै । अ॒स्तु ।
सु॒वीर्य॑मि॒ति सु॑ – वी॒र्यम्॑ ॥ म॒नः । ज्योतिः॑ । जु॒षता॑म् । आ॒ज्यम्॑ ।
वि॒च्छिन्न॑मि॒ति वि॑ – छि॒न्नम् । य॒ज्ञम् । स॒मि॒ति । इ॒मम् । द॒धातु॑ ॥
याः । इ॒ष्टाः । उ॒षसः॑ । नि॒मृ॒च इति॑ नि-मृ॒चः । च॒ । ताः । स॒मि॒ति ।
द॒धामि॑ । ह॒विषा॑ । घृ॒तेन॑ ॥ प॒यस्व॑तीः । ओष॑धयः । 44 (50)

1.5.10.3

प॒यस्व॑द्वीरु॒धां प॒यः ।
अ॒पां प॒यसो॑ य॒त्प॒यस्तेन॑ मा॒मिन्द्र॑ सꣳ सृ॒ज ॥
अ॒ग्ने॑ व्र॒तप॑ते व्र॒तं च॑रिष्यामि॒ तच्छ॑के॒यं तन्मे॑ रा॒द्ध्यतां॑ ॥
अ॒ग्निꣳ हो॑ता॒रमि॒ह तꣳ हु॑वे दे॒वान् य॒ज्ञिया॑नि॒ह या॑न् ह॒वाम॑हे ॥
आ य॑न्तु दे॒वाः सु॑म॒नस्य॑मा॒ना वि॒यन्तु॑ दे॒वा ह॒विषो॑ मे अ॒स्य ॥
क॒स्त्वा यु॑नक्ति॒ स त्वा॑ यु॒नक्तु॑ या॒नि घ॒र्मे
क॒पाला॑न्यु॒पचि॑न्वन्ति-[] 45

1.5.10.3 (Padam)

प॒यस्व॑त् । वी॒रु॒धाम् । प॒यः । अ॒पाम् । प॒यसः॑ । यत् । प॒यः ॥ ते॒न ।
मा॒म् । इ॒न्द्र । स॒मि॒ति । सृ॒ज ॥ अ॒ग्ने । व्र॒त॒प॒त इति॑ व्रत – प॒ते ।
व्र॒तम् । च॒रि॒ष्या॒मि । तत् । श॒के॒यम् । तत् । मे । रा॒द्ध्य॒ताम् ॥
अ॒ग्नि॒म् । हो॒ता॒रम् । इ॒ह । तम् । हु॒वे । दे॒वान् । य॒ज्ञि॒यान् । इ॒ह ।
या॒न् । ह॒वाम॑हे ॥ ए॒ति । य॒न्तु । दे॒वाः । सु॒म॒न॒स्य॑मा॒ना इति॑
सु – म॒न॒स्य॑मा॒नाः । वि॒य॒न्तु । दे॒वाः । ह॒वि॒षः । मे । अ॒स्य ॥ कः ।
त्वा । यु॒न॒क्ति । सः । त्वा । यु॒न॒क्तु । या॒नि । घ॒र्मे । क॒पा॒ला॒नि ।
उ॒प॒चि॒न्व॒न्तीत्यु॑प – चि॒न्व॒न्ति । 45 (50)

1.5.10.4

वे॒ध॒सः ।
पू॒ष्ण॒स्तान्य॑पि व्र॒त इ॒न्द्र॒वा॒यू वि मुञ्च॑तां ॥
अ॒भि॒न्नो घ॒र्मो जी॒र॒दा॒नु॒र्य॑त आ॒त्त॒स्त॒द॒ग॒न् पु॒नः ।
इ॒ध्मो वे॒दिः परि॑धयश्च॒ सर्वे॑ य॒ज्ञ॒स्याऽऽयु॑र॒नु सं च॑रन्ति ॥
त्रय॑स्त्रि॒ं श॒त॒न्त॒वो ये वि॑त॒न्नि॒रे य इ॒मं य॒ज्ञं स्व॒धया॑ द॒द॒न्ते

तेषां॑ छिन्नं॑ प्रत्येतद्व॑धामि॒ स्वाहा॑ घ॒र्मो दे॒वाँ अप्ये॑तु ॥ 46

1.5.10.4 (Padam)

वे॒धसः॑ ॥ पू॒ष्णः॑ । तानि॑ । अपी॑ति । व्र॒ते । इन्द्र॑वा॒यू इतीन्द्र॑ – वा॒यू ।
 वी॑ति । मुञ्च॑ताम् ॥ अभि॑न्नः । घ॒र्मः । जी॒रदा॑नुरि॒ति जी॒र – दा॑नुः ।
 यतः॑ । आ॒त्तः । तत् । अ॒गन् । पु॒नः ॥ इ॒ध्मः । वे॒दिः । परि॑धय
 इति॑ परि – धयः॑ । च । सर्वे॑ । य॒ज्ञस्य॑ । आ॒युः । अनु॑ । समि॑ति ।
 चर॑न्ति ॥ त्रय॑स्त्रिंश॒दिति॑ त्रयः॑ – त्रिंश॒त् । तन्त॑वः । ये । वि॒तन्नि॑र
 इति॑ वि – तन्नि॑रे । ये । इ॒मम् । य॒ज्ञम् । स्व॒धये॑ति स्व – धया॑ ।
 दद॑न्ते । तेषा॑म् । छि॒न्नम् । प्रती॑ति । ए॒तत् । द॒धामि॑ ।
 स्वाहा॑ । घ॒र्मः । दे॒वान् । अपी॑ति । ए॒तु ॥ 46 (45)

(अषाढ-ओषधय-उपचिन्वन्ति-पञ्चचत्वारिंशच्च) (A10)

1.5.11.1

वै॒श्वा॒नरो॑ न ऊ॒त्याऽऽ प्र या॑तु॒ परा॑वतः । अ॒ग्निरु॒क्थेन॑ वा॒हसा॑ ॥
 ऋ॒तावा॑नं वै॒श्वा॒नर॑मृ॒तस्य॑ ज्योतिष॒स्पतिं॑ । अ॒जस्रं॑ घ॒र्ममी॑महे ॥
 वै॒श्वा॒नर॑स्य द॒स॒नाभ्यो॑ बृ॒हद॑रिणा॒देकः॑ स्व॒पस्य॑या क॒विः ।

उ॒भा पि॒तरा॑ म॒हय॑न्नजायताग्नि॒ द्यावा॑पृथि॒वी भूरि॑रेतसा ॥
पृ॒ष्ठो दि॒वि पृ॒ष्ठो अ॒ग्निः पृ॒थिव्यां॑ पृ॒ष्ठो वि॒श्वा ओष॑धीरा वि॒वेश ।
वै॒श्वा॒नरः॑ स॒हसा॑ पृ॒ष्ठो अ॒ग्निः स॒नो दि॒वा स – [] 47

1.5.11.1 (Padam)

वै॒श्वा॒नरः॑ । नः॑ । ऊ॒त्या । आ । प्रेति॑ । या॒तु ।
परा॒वत॑ इति॒ परा॑ – वतः॑ ॥ अ॒ग्निः । उ॒क्थेन॑ । वा॒हसा॑ ॥
ऋ॒तावा॑नमित्यृ॒त-वा॑नम् । वै॒श्वा॒नरम् । ऋ॒तस्य॑ । ज्योति॑षः । पति॑म् ॥
अ॒जस्र॑म् । घ॒र्मम् । ई॒महे ॥ वै॒श्वा॒नरस्य॑ । द॒स॒नाभ्यः॑ । बृ॒हत् ।
अ॒रिणा॑त् । ए॒कः । स्व॒पस्य॑येति॒ सु – अ॒पस्य॑या । क॒विः ॥ उ॒भा ।
पि॒तरा॑ । म॒हय॑न् । अ॒जाय॑त । अ॒ग्निः । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑
द्यावा॑-पृथि॒वी । भूरि॑रेत॒सेति॑ भूरि॑ – रे॒तसा॑ ॥ पृ॒ष्ठः । दि॒वि । पृ॒ष्ठः ।
अ॒ग्निः । पृ॒थिव्या॑म् । पृ॒ष्ठः । वि॒श्वाः । ओष॑धीः । ए॒ति । वि॒वेश॑ ॥
वै॒श्वा॒नरः॑ । स॒हसा॑ । पृ॒ष्ठः । अ॒ग्निः । सः॑ । नः॑ ।
दि॒वा । सः॑ । 47 (50)

1.5.11.2

रिषः॑ पा॒तु न॑क्तं ॥

जा॒तो यद॑ग्ने॒ भुव॑ना व्य॒ख्यः प॒शुं न गो॒पा इ॒र्यः परि॑ज्मा ।

वैश्वा॑नर॒ ब्रह्म॑णे वि॒न्द गा॒तुं यू॒यं पा॒त स्व॒स्तिभिः॑ सदा॑ नः ॥

त्वम॑ग्ने शो॒चिषा॒ शोशु॑चान॒ आ रोद॑सी अ॒पृणा जा॑यमानः ।

त्वं दे॒वाꣳ अ॒भि॒शस्ते॑रमु॒ञ्चो वैश्वा॑नर जा॒तवे॑दो म॒हित्वा ॥

अ॒स्माक॑म॒ग्ने म॒घव॑त्सु धा॒रया॑नामि क्ष॒त्रम॒जरꣳ सु॒वीर्यं॑ ।

वयं॑ ज॒येम श॒तिनꣳ स॒हस्रि॑णं वैश्वा॑नर – [] 48

1.5.11.2 (Padam)

रिषः॑ । पा॒तु । न॑क्तम् ॥ जा॒तः । यत् । अ॒ग्ने । भुव॑ना । व्य॒ख्य इति॑

वि – अ॒ख्यः । प॒शुम् । न । गो॒पा इति॑ गो – पाः । इ॒र्यः ।

परि॑ज्मेति परि – ज्मा ॥ वैश्वा॑नर । ब्रह्म॑णे । वि॒न्द । गा॒तुम् । यू॒यम् ।

पा॒त । स्व॒स्तिभि॑रिति स्व॒स्ति – भिः । सदा॑ । नः ॥ त्वम् । अ॒ग्ने ।

शो॒चिषा॑ । शोशु॑चानः । एति॑ । रोद॑सी इति॑ । अ॒पृणाः । जा॑यमानः ॥

त्वम् । दे॒वान् । अ॒भि॒शस्ते॑रित्यभि – श॒स्तेः । अ॒मुञ्चः॑ । वैश्वा॑नर ।

जा॒तवे॒द इति॑ जा॒त – वे॒दः । म॒हि॒त्वेति॑ म॒हि – त्वा ॥ अ॒स्माक॑म् ।
अ॒ग्ने । म॒घव॑त्स्वि॒ति म॒घव॑त् – सु । धा॒रय॑ । अ॒नामि॑ । क्ष॒त्रम् ।
अ॒जर॑म् । सु॒वीर्य॑मि॒ति सु – वी॒र्यम् ॥ व॒यम् । ज॒येम॑ । श॒ति॒नम् ॥
स॒हस्रि॑णम् । वै॒श्वान॑र । 48 (50)

1.5.11.3

वा॒जम॑ग्ने तवो॒तिभिः॑ ॥
वै॒श्वान॑रस्य सु॒मतौ॑ स्या॒म रा॒जा हि॒कं भु॑व॒नाना॑म॒भिः श्रीः॑ ।
इ॒तो जा॒तो वि॒श्वमि॒दं वि॑ च॒ष्टे वै॒श्वान॑रो य॒तते॑ सू॒र्येण॑ ॥
अ॒व ते॑ हे॒डो व॑रु॒ण नमो॑भि॒रव॑ य॒ज्ञेभि॑रीमहे ह॒विर्भिः॑ ।
क्ष॒यन्न॑स्मभ्य॒मसु॑र प्र॒चेतो॑ रा॒जन्ने॒नाऽसि॑ शि॒श्रथः॑ कृ॒तानि॑ ॥
उ॒दुत्त॑मं वि॒रुण॑ पा॒शम॑स्मद॒वाऽध॑मं वि॒मद्ध्य॑मऽश्र॒थाय॑ ।
अ॒था व॒यमा॑दित्य – [] 49

1.5.11.3 (Padam)

वा॒जम् । अ॒ग्ने । तव॑ । ऊ॒तिभि॑रि॒त्यूति॑ – भिः ॥ वै॒श्वान॑रस्य ।
सु॒म॒तावि॑ति सु – म॒तौ । स्या॒म । रा॒जा । हि॒कम् । भु॑व॒नाना॑म् ।

अ॒भि॒श्री॒रित्य॑भि – श्रीः ॥ इ॒तः । जा॒तः । वि॒श्वम् । इ॒दम् ।
वी॒ति । च॒ष्टे । वै॒श्वान॑रः । य॒त॒ते । सूर्ये॑ण ॥ अ॒वेति॑ । ते । हे॒डः ।
व॒रु॒ण । नमो॑भि॒रिति॑ नमः – भिः । अ॒वेति॑ । य॒ज्ञेभिः॑ । ई॒महे ।
ह॒विर्भि॒रिति॑ ह॒विः – भिः ॥ क्ष॒यन् । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म – भ्यम् ।
अ॒सुर । प्र॒चे॒त इति॑ प्र – चे॒तः । रा॒जन् । ए॒ना॒सि । शि॒श्रथः॑ ।
कृ॒तानि॑ ॥ उ॒दि॒ति । उ॒त्त॒म॒मित्यु॑त् – त॒मम् । व॒रु॒ण । पा॒शम् ।
अ॒स्मत् । अ॒वेति॑ । अ॒ध॒मम् । वी॒ति । म॒द्ध्य॒मम् । श्र॒थाय॑ ॥ अथ॑ ।

व॒यम् । आ॒दि॒त्य । 49 (50)

1.5.11.4

व्र॒ते तवा॑ऽना॒गसो॑ अ॒दि॒तये॑ स्याम ॥
द॒धि॒क्राव्णो॑ अ॒कारि॑षं जि॒ष्णो॒रश्व॑स्य वा॒जिनः॑ ॥
सु॒रभि॑नो॒ मुखा॑ क॒रत् प्र॒ण आयू॑षि ता॒रिषत्॑ ॥
आ द॒धि॒क्राः श॑व॒सा पञ्च॑ कृ॒ष्टीः सूर्य॑ इ॒व ज्यो॑ति॒षाऽप॑स्त॒तान ।
स॒ह॒स्र॒साः श॑त॒सा वा॒ज्य॒र्वा पृ॑णक्तु॒ मद्ध्वा॑ स॒मि॒मा वचा॑सि ॥
अ॒ग्नि॒र्मूर्द्धा॑ भुवः ।

मरु॑तो॒ यद्ध॑ वो॒ दि॒वः॑ सु॒म्ना॑ यन्तो॒ हवा॑महे ।

आ तू न – [] 50

1.5.11.4 (Padam)

व्र॑ते । तव॑ । अना॑गसः । अदि॑तये । स्या॒म ॥ द॒धि॒क्राव्ण॑ इति॑
दधि॑ – क्राव्णः॑ । अ॒का॒रिष॑म् । जि॒ष्णोः॑ । अ॒श्वस्य॑ । वा॒जिनः॑ ॥
सु॒रभि॑ । नः॑ । मु॒खा॑ । क॒रत् । प्रेति॑ । नः॑ । आ॒यू॒षि । ता॒रिष॑त् ॥
एति॑ । द॒धि॒क्रा इति॑ दधि॑ – क्राः॑ । श॒वसा॑ । पञ्च॑ । कृ॒ष्टीः ।
सूर्य॑ । इ॒व । ज्योति॑षा । अ॒पः । त॒तान॑ ॥ स॒हस्र॑सा इति॑
स॒हस्र॑ – साः॑ । श॒तसा॑ इति॑ शत॑ – साः॑ । वा॒जी । अ॒र्वा । पृ॒णक्तु॑ ।
म॒द॒ध्वा॑ । स॒मिति॑ । इ॒मा । व॒चा॒सि ॥ अ॒ग्निः । मू॒र्धा । भुवः॑ ॥
मरु॑तः । यत् । ह॒ । वः॑ । दि॒वः । सु॒म्ना॑यन्त॒ इति॑ सु॒म्न – यन्तः॑ ।
हवा॑महे ॥ एति॑ । तु । नः॑ । 50 (50)

1.5.11.5

उप॑ गन्त॒न ॥

या वः॑ श॒र्म श॒शमा॑नाय॒ सन्ति॑ त्रि॒धातू॑नि दा॒शुषे॑ यच्छ॒ताधि॑ ।

अ॒स्मभ्यं॑ ता॒नि म॒रुतो॑ वि॒ यन्त॑ र॒यिं नो॑ ध॒त्त वृ॒षणः॑ सु॒वीरं॑ ॥
 अ॒दि॒तिर्न॑ उ॒रुष्य॑त्वदि॒तिः श॒र्म य॑च्छतु । अ॒दि॒तिः पा॒त्व॒ ह॒सः ॥
 म॒हीमू॒षु मा॒तर॑ सु॒व्रता॑नामृ॒तस्य॑ प॒त्नीम॑वसे हुवेम ।
 तु॒वि॒क्ष॒त्राम॑ज॒रन्ती॑मु॒रूची॑ सु॒शर्मा॑णमदि॒ति सु॒प्रणी॑तिं ॥
 सु॒त्रामा॑णं पृ॒थि॒वीं द्या॑म॒नेह॑स सु॒शर्मा॑ण() मदि॒ति सु॒प्रणी॑तिं ।
 दै॒वीं ना॒व स्व॑रि॒त्राम॑ना॒गस॑म॒स्रव॑न्तीमा रु॒हेमा॑ स्व॒स्तये॑ ॥
 इ॒मा सु॑ ना॒वमा॑रु॒ह श॒तारि॑त्रा श॒तस्म्य॑ ॥

अ॒च्छि॒द्रां पा॑रयि॒ष्णुं ॥ 51

1.5.11.5 (Padam)

उ॒पेति॑ । ग॒न्त॒न ॥ या । वः । श॒र्म । श॒श॒मा॒नाय॑ । स॒न्ति । त्रि॒धातू॑नीति
 त्रि – धातू॑नि । दा॒शुषे॑ । य॒च्छ॒त । अ॒धि ॥ अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्मभ्य॑म् ।
 ता॒नि । म॒रुतः॑ । वी॒ति । य॒न्त । र॒यिम् । नः । ध॒त्त । वृ॒षणः॑ ।
 सु॒वीर॑मिति सु॒वीर॑म् ॥ अ॒दि॒तिः । नः । उ॒रुष्य॑तु । अ॒दि॒तिः । श॒र्म ।
 य॒च्छ॒तु ॥ अ॒दि॒तिः । पा॒तु । अ॒ह॒सः ॥ म॒हीम् । उ । स्वि॒ति ।
 मा॒तर॑म् । सु॒व्रता॑नामिति सु – व्र॒ताना॑म् । ऋ॒तस्य॑ । प॒त्नीम् । अ॒वसे॑ ।

हु॒वे॒म ॥ तु॒वि॒क्ष॒त्रा॒मि॒ति॑ तु॒वि – क्ष॒त्रा॒म् । अ॒ज॒र॒न्ती॑म् । उ॒रू॒ची॒म् ।
 सु॒श॒र्मा॒ण॒मि॒ति॑ सु – श॒र्मा॒ण॒म् । अ॒दि॒ति॒म् ।
 सु॒प्र॒णी॒ति॒मि॒ति॑ सु – प्र॒णी॒ति॒म् ॥ सु॒त्रा॒मा॒ण॒मि॒ति॑ सु – त्रा॒मा॒ण॒म् ।
 पृ॒थि॒वी॒म् । द्या॒म् । अ॒ने॒ह॒स॒म् । सु॒श॒र्मा॒ण॒मि॒ति॑ सु – श॒र्मा॒ण॒म् () ।
 अ॒दि॒ति॒म् । सु॒प्र॒णी॒ति॒मि॒ति॑ सु – प्र॒णी॒ति॒म् ॥ दै॒वी॒म् । ना॒व॒म् ।
 स्व॒रि॒त्रा॒मि॒ति॑ सु – अ॒रि॒त्रा॒म् । अ॒ना॒ग॒स॒म् । अ॒स्र॒व॒न्ती॑म् । ए॒ति॑ ।
 रु॒हे॒म । स्व॒स्त॒ये ॥ इ॒मा॒म् । स्वि॒ति॑ । ना॒व॒म् । ए॒ति॑ । अ॒रु॒ह॒म् ।
 श॒ता॒रि॒त्रा॒मि॒ति॑ श॒त – अ॒रि॒त्रा॒म् । श॒त॒स्प॒या॒मि॒ति॑ श॒त – स्प॒या॒म् ॥
 अ॒च्छि॒द्रा॒म् । पा॒र॒यि॒ष्णु॒म् ॥ 51 (69)
 (दि॒वा स॒-स॒ह॒स्रि॒णं वै॒श्वान॒राऽऽ-दि॒त्य- तू नो॒-ऽने॒ह॒स॒ सु॒श॒र्मा॒ण
 – मे॒का॒न्न वि॒श॒ति॒श्च) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(दे॒वा॒सु॒राः-प॒रा-भू॒मि-भू॒मि-रु॒प॒प्र॒य॒न्तः-सं प॒श्या-म्य॒य॒ज्ञः-
 सं प॒श्या-म्य॒ग्नि॒हो॒त्रं-म॒म॒ नाम॒-वै॒श्वान॒र-ए॒का॒द॒श) ।

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(दे॒वा॒सु॒राः-कु॒ब्धः-सं प॑श्यामि-सं प॑श्यामि-न॒क्त-मु॑पगन्त-
नै॒कप॑ञ्चा॒शत्)

First and Last Padam of Fifth Prasnam :-

(दे॒वा॒सु॒राः-पा॑रयिष्णुं)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे पञ्चमः

प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य संहित) – प्रथमकाण्डे – पञ्चमः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 1, Prasanam 5 – (TS 1.5)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	225
Anuvakam 2	5	236
Anuvakam 3	3	163
Anuvakam 4	4	225
Anuvakam 5	4	217
Anuvakam 6	4	229
Anuvakam 7	6	316
Anuvakam 8	5	279
Anuvakam 9	7	363
Anuvakam 10	4	195
Anuvakam 11	5	269
Total →	51	2717